bilgi yayınevi

26

ANTONİONİ GECE



ANTONIONI

GECE

BİLGİ YAYINLARI 26
SİNEMA DİZİSİ 5

Birinci Basım
Ağustos 1966

BİLGİ YAYINEVİ
Sakarya Caddesi No. 8
Yenişehir, Ankara
Tel.: 17 74 03 - 17 89 30

Antonioni

Gece

Türkçesi
Ülkü Tamer

Bilgi Yayınevi

Kapak Düzeni: Özan SAĞDIÇ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ 1966

GECE

(La notte)

Yapımevi	BİR NEPI FİLİM (ROMA), SOFITEDIP (PARİS) VE SILVER FİLİM (PARİS) ORTAKYAPIMI, 1960
Yapımcı	EMMANUEL CASSUTO
Yönetmen	MICHELANGELO ANTONIONI
Özgün senaryo	M. ANTONIONI, ENNIO FLAIANO, TONINI GUERRA
Yönetmen yardımcıları	FRANCO INDOVINA, UMBERTO PELOSSO
Görüntü yönetmeni	GIANNI DI VENANZO
Alıcı yönetmeni	PASQUALE DE SANTIS
Dekor	PIERO ZUFFI
Ses mühendisi	CLAUDIO MAIELLI
Yazman	LIANA FERRI
Makiyaj	FRANCO FREDA, MICHELINE CHAPERON
Saçlar	AMALIA PAOLETTI, SIMONE KNAPP DOUGUE
Yapım yönetmeni	PAOLO FRASCA
Yapım görevlisi	ROBERTO COCCO
Kurgu	ERALDO DA ROMA
Müzik	GIORGIO GASLINI

Kişiler

Lidia Pontano	JEANNE MOREAU
Giovanni Pontano	MARCELLO MASTROIANNI
Valentina Gherardini	MONICA VITTI
Tommaso Garani	BERNHARD WICKI
Maria Theresa (Resy)	ROSY MAZZACURATI
Genç kadın	MARIA PIA LUZI
Fanti	GUIDO AJMONE MARSAN
Signor Gherardini	VINCENZO CORBELLA
Signora Gherardini	GITT MAGRINI
Roberto	GIORNO NEGRO
Beatrice	ROBERTA SPERONI

Uzunluk	10.890 ayak, 121 dakika
İlk oynatım	24 Ocak 1961 (Milano), 1 Şubat 1961 (Roma)

Milano, öğle üstü. Yüksek Pirelli yapısında cam silicileri çalışmaktadır; sokakları taşıtlarla dolu şehir ayaklarının altındadır. Yapının içindekiler, öğle yemeği için yazıhanelerinden ayrılmaktadırlar. Kaldırımlar kalabalıktır; polisler trafiği yönetmektedirler; otobüsleri asık yüzlü, yorgun insanlar doldurmuştur.

Kırk beş yaşlarında bir adam olan Tommaso Garani, gün ışığıyla aydınlanmış sevimli bir hastahane odasındaki yatağında acıyla kıvranmaktadır. Canı yandıkça boğazından hayvansı iniltiler çıkar. Bir doktorla bir hastabakıcı durmaktadır yatağının yanında. Hastabakıcı bir iğne hazırlamaktadır.

Tommaso'nun yüzü acıyla büzülmüştür. Hastabakıcı iğneyi doktora verir; doktor, hastayı yatıştırmak için birkaç kelime mırıldanır.

DOKTOR: Rahat bırakın kendinizi. Bir şeyiniz kalmaz şimdi.

Tommaso kıvranmaya devam eder, ama biraz yatışmıştır; iğne psikolojik bir etki yaratmıştır çünkü. Umutsuzluk içinde doktora bakar, mırıldanır:

TOMMASO: Ne yapacağım? Ne yapacağım?

Hastabakıcı iğneyi tepsiye koyar. Bu arada doktor, komodinin üstünde duran bir derginin yapraklarını ilgisizce, ağır ağır çevirir. Tom-

maso pencereden, yakınlardaki bir ağacın üst dallarına bakar.

Ağaç, kocaman camlar ve aluminyum çubuklarla yapılmış hastahanenin bahçesindedir. Hastahane, korkunç kusursuzluğuyla, taş yürekli bilimin somut bir örneğidir sanki.

Her yerde görülen arabalardan biri yaklaşır hastahaneye; bahçeye girer, durur. İçinden Giovanni Pontano çıkar. Otuz yedi yaşındadır Giovanni, kendini topluma kabul ettirmiş kimselerin gösterişsiz savruk zarafetiyle giyinmiştir. Arabanın çevresini dolanarak öteki kapıyı açmaya gider. O sırada, karısı Lidia, kapıyı açarak arabadan çıkar. Lidia otuz yaşındadır, ince bir beğeniyle seçildiği belli olan sade bir elbise giymiştir. İkisi, sessizce, hastahanenin merdivenlerini tırmanırlar.

Yapının içi de, dışı gibi, katı bir mimarî beğenisini yansıtmaktadır. Girişte oturan kadın, Giovanni ile Lidia'ya döner, dudaklarında kişiliksiz bir gülümseme vardır.

GIOVANNI: Garani. Tommaso Garani. 45 numaralı oda.

KADIN: Evet. Yedinci kat. Sizi bekliyor.

Giovanni, Lidia'yı usulca kolundan tutup asansöre götürür. İçeri girer girmez kapı arkalarından kapanır.

Asansörde bulundukları sürece Giovanni ile Lidia gözlerini birbirlerinin gözlerinden kaçırırlar. Her asansörde raslanan tatsız bir an-

dır bu, ama kişiliksiz dekor yüzünden daha da tatsız, daha da tedirgin edici olmuştur. Lidia tavana bakar; Giovanni ise gözlerini kat düğmelerine dikmiştir. Sonunda uğultu kesilir; kapı kendiliğinden açılır.

Lidia ile Giovanni asansörden çıkıp uzun, soğuk, pırıl pırıl cilâlanmış koridorda yürümeye başlarlar; ayaklarının sesi yerdeki cilâlı muşambaya âdeta gömülür.

Koridorun yarısına gelmişlerdir ki bir kapı açılır; genç, güzel bir kadın görünür. Kadın tatlı bakışlarını boşlukta bir noktaya dikmiştir. Gizli, duygulu bir biçimde hafifçe gülümsemektedir. Yüzünün en belirgin yanı, yumuşak, kadifemsi, hiç kıpırdamayan gözleridir. Giovanni duraklar; genç kadının gülümsemesi birazcık daha yayılır yüzüne.

GENÇ KADIN (*alçak sesle*): Affedersiniz, benim odamdaki telefon bozulmuş. Bir türlü çalıştıramıyorum. Bir bakar mısınız?

Arkada kalmış olan Lidia'nın farkına varır birden. Hiç aldırmaz, gülümseyişi bütün yüzünü kaplar üstelik; sadece sorusunu değiştirmekle yetinir. Sinsi bir fısıltıyla sorar:

GENÇ KADIN: Aşağıya bir haber verir miydiniz?

Giovanni tam cevap vereceği sırada bir hasta-bakıcının ayak sesleri duyulur. Genç kadın usulca odasının kapısını kapar; bu arada Giovanni ile Lidia'ya bitkin bir bakış fırlatır.

Giovanni ile Lidia koridorda yürümeye devam ederler; yan koridorlardan bir hastabakıcı çıkar karşılarına. Hastabakıcı onlara saygılı, ama kişiliksiz bir selâm verir.

Birkaç dakika sonra 45 numaralı odanın önündedirler. Giovanni tam kapıyı vuracakken kapı açılır, ilâç arabasını sürerek bir hastabakıcı çıkar içerden. O da hafifçe selâm verir başıyla. Arkasından bembeyaz önlüğüyle doktor görünür. Yakışıklı bir adamdır, saçları kısadır, ne düşündüğü yüzünden anlaşılmamaktadır. Odadan çıktıktan sonra kapıyı kapatır. Lidia'yı görmezlikten gelerek Giovanni'ye bakar.

DOKTOR: Hâlâ morfinin etkisi altında, ama daha uyanık. Girebilirsiniz.

GIOVANNI: Bir ameliyat sözü ediliyordu...

DOKTOR: Ameliyat etmemeye karar verdik. Ameliyatın da bir faydası yok artık. Özür dilerim, benim gitmem gerekiyor.

Doktor, Lidia'ya kaçamak bir bakış fırlattıktan sonra dönüp gider. Giovanni de Lidia'ya bakar, bir an duraklar, sonra kapıyı vurup odaya girer. Karısı arkasındadır.

Tommaso yatağında dinlenmektedir; yüzü rahatlamıştır, gözleri duru ve parlaktır. Oturmuş, bir kitaba bakmaktadır. Giovanni neşeli görünmeye çalışarak zorlukla gülümser.

GIOVANNI: Rahatsız etmiyoruz ya Tommaso?

Tommaso hafifçe gülümser; Lidia'yı görünce nedense gülümsemeyi bırakır.

TOMMASO: Yok canım. Gelin, gelin.

Önce Giovanni'nin, sonra da gülümsemekte olan Lidia'nın ellerini sıkar.

LIDIA: Merhaba Tommaso.

TOMMASO: Sizin de başınıza bir sürü dert açtım.

Tommaso da gülümsemektedir şimdi. Gülümsediği zaman, olduğundan da genç görünmektedir. Dürüst, kendi kusurlarını bilen bir adam izlenimini uyandırmaktadır; alçak gönüllü, temiz kalbli bir kişidir aslında.

GIOVANNI: Nasılsın?

TOMMASO: Ameliyat başarılı geçti: Hasta öldü. Otursana Lidia. Otursanıza.

Giovanni yatağın kenarına oturur. Lidia bir süre ayakta durur, sonunda Tommaso'nun yatağının ayak ucuna yaslanır. Bu arada Tommaso ağır ağır konuşur.

TOMMASO: Eee, ne var ne yok? Bugün, yeni çıkan kitabın için kokteyl veriliyormuş ha? Gazetede okudum. Nasıl, keyifli misin?

GIOVANNI: Hiç sözünü etme bunun.

TOMMASO: Neden? Ne yapsan böyle şeylerden kurtulamazsın. Zaten önemli olan, senin kitabındır. Niye oturmuyorsun Lidia? (*İkisine birden*). İsterseniz sigara içebilirsiniz.

LIDIA: Teşekkürler Tommaso. Yorgun değilim.

Giovanni bir dergi verir Tommaso'ya; Tommaso, dergiyi komodinin üstüne koyar.

GIOVANNI: *Europe Letteraria* getirdim sana, içinde Adorno üstüne yazın var.

TOMMASO: Bana daha önce yollamışlar. Nasıl, beğendin mi yazıyı? Kitabıma alsam mı dersin?

GIOVANNI: Çok, çok güzel bir yazı; sen de farkındasın. Şöyle bir göz gezdirdim, yine okuyacağım, ama çok, çok güzel. Tabiî almalısın kitabına. Enfes bir kitap olacak.

TOMMASO: Öyle (*Sessizlik.*) Üstünde biraz daha düşünmem gerek. Üç yıldır sadece şu son günlerde boş kalabildim ancak, yine de kafamı pek çalıştıramadım. Ne tatil ya! Lidia, ne güzelsin bugün!

Lidia, kendini zorlayarak gülümser.

LIDIA: Marcello da gelmek istedi, ama ben...

TOMMASO: Doğru olan şeyi yaptın. Kimseyle görüşmek istemiyorum. Bütün bu zoraki davranışlar beni nasıl sıkıyor, nasıl yoruyor, bilemezsiniz. Size gelince iş değişiyor tabiî. Gelmenizi istiyordum zaten. Her şeyi daha açık seçik görüyorum şimdi; o tatlı evinizde ne akşamlarınızı berbat etmişim, yeni yeni anlıyorum.

GIOVANNI: Orası senin evin sayılır.

TOMMASO: Sahi mi? (*Sessizlik.*) Biliyorum. İnsan yalnız kaldığı zaman o kadar çok şeyin farkına varıyor ki; hem de yapılmamış, yapılması gereken şeylerin. Beni il-

gilendiren işlerin hep dolaylarında oyalanıp durmuşum galiba, meselelerin temeline inecek cesareti gösterememişim. Kendimi hep nasıl avuturdum, biliyor musunuz: Herhalde yeteri kadar zeki değilimdir diye.

GIOVANNI (*gülümseyerek*): Oh, oh! Senin için durum böyleyse en iyisi ben de kalemimi kırıp bir iş aramaya başlayayım. Şaka ediyorsun.

TOMMASO (*gülerek*): İnsanın arada bir kendi kendini eleştirmesi iyi oluyor. Bir görüş açısı kazandırıyor adama, cesaret veriyor.

Giovanni, Tommaso'nun yatağın üstüne bıraktığı kitabı alır; başlığına bakar.

GIOVANNI: Yoksa satın mı aldın?

TOMMASO: Sadece almadım, okumaya bile başladım. Elli sayfa kadar okudum daha; inşallah bitirmeme fırsat verirler. Bazı yerleri çok hoşuma gitti: O banyo bölümü... (*Ciddî.*) Yazdığın en iyi bölüm. (*Şakayla.*) Tabiî morfin yargılama gücümü uyuşturmadıysa! Biliyor musun, morfinle her şeyin anlamı değişiyor.

GIOVANNI: Mutlaka morfin yüzünden sevmişsindir o bölümü. Sahi, beğendin mi?

TOMMASO: Evet, Giovanni, beğendim. (*Şakayla.*) Sonunda çok ünlü bir yazar olacaksın.

GIOVANNI: Desene sonum kötü!

TOMMASO (*gülerek*): Bak işte! Gördün mü erken ölmenin faydasını... İnsan ünlü olmaktan kurtuluyor.

Lidia, Giovanni, Tommaso gülerler. Kapı açılır, yaşlı bir kadın girer. Düz bir elbise giymiştir; kolunda kara bir şal, elinde de bir dua kitabı vardır. Tommaso'nun annesidir bu. Büyük yorgunluğu da, çektiği acı da yüzünden belli olmaktadır. Tommaso, Giovanni ile Lidia'yı onunla tanıştırır.

TOMMASO: Annem.

ANNE: Nasılsın Tommaso?

TOMMASO: Zavallı anneciğim, yedi saatlik yolu trenle tek başına geldin ha? Üstelik ne dinlenebileceksin, ne de uyuyabileceksin burada.

Annesi başını sallayarak gidip bir koltuğa ilişir.

TOMMASO: Bugün günlerden ne? Cumartesi, değil mi?

LIDIA: Evet, cumartesi.

TOMMASO: Bana kendinizi anlatın biraz. Kimleri görüyorsunuz bugünlerde?

GIOVANNI: Doğrusunu istersen, pek öyle kimseyi gördüğümüz yok. İnsanın içinden bir şey yapmak gelmiyor. Sadece arabayla dolaşıp duruyoruz, o kadar. Gerçi bir değişiklik değil bu, ama başka bir şey de yaptığımız yok.

TOMMASO: Yunanistan yolculuğu ne oldu?

LIDIA: Gidelim mi, gitmeyelim mi, karar veremedik.

GIOVANNI: Zaten senin fikrindi bu. Artık iyileş de...

Tommaso, bu sözden tedirgin olduğunu belirten ufak bir hareket yapar.

TOMMASO: Benimle bir hasta olarak değil de, bir arkadaş olarak konuşun: Sonumun nereye varacağını pekâlâ biliyorum. (*Gülümser.*) Affedersiniz. Ha, aklıma gelmişken... telif hakları konusunda yayınevine gerekli bilgiyi verdim. Zaten hastahane masraflarımı da onlar karşılıyorlar. (*Ansızın acıyla kıvranmaya başlar*). Yok, bir şeyim yok. Affedersiniz.

Giovanni ile Lidia, çektiği acıya rağmen yüzünü buruşturmamaya çalışan Tommaso'ya bakarlar. Lidia, yatağın yanına yaklaşıp ona yardım etmek ister.

LIDIA (*yavaşça*): Yorma kendini. Hastabakıcıyı çağırayım mı? İstersen gidelim biz.

TOMMASO: Yok yok! Kalın. (*Sessizlik. Neşelenir gibi olur.*) Güzel yer, değil mi? Tiksindiğim ne kadar eşya varsa hepsini koymuşlar buraya. Hayatımın böyle lüks içinde sona ereceğini daha önce hiç düşünmemiştim doğrusu. İçimde hep birini kandırıyormuşum gibi bir duygu var. Çok sürmez, hastahane odalarını da gece kulüplerine çevirirler. İnsanlar sonuna kadar iyi vakit geçirmek istiyorlar.

Güzel bir hastabakıcı girer; elindeki tepside bir şişe şampanya ile bardaklar vardır. Tepsiyi tekerlekli bir masaya koyar masayı yatağa yaklaştırır.

TOMMASO: Haa, şampanya! Bu hastalığa yakalanan insanların canları şampanya istermiş meğer, biliyor muydunuz? Düşünün bir kere: Hiç sevmem şampanyayı, ama ansızın canım isteyiverdi. Buradakilerden kimse de şaşmadı buna.

HASTABAKICI: İyi gelir, içinizi ferahlatır. (*Gitmek üzere döner.*)

TOMMASO: Affedersiniz. Daha önce sormaya cesaret edemedim. Adınız nedir?

HASTABAKICI: Elena.

TOMMASO: Elena. Teşekkür ederim. Bizimle bir kadeh içmez miydiniz?

HASTABAKICI: Teşekkürler, olmaz. Çok konuşup kendinizi yormayın.

Hastabakıcı odadan çıkar.

TOMMASO: Gördünüz mü bu sevimli yaratığı? Hastaları neşelendirsin diye tutuyorlar burada. Elinden bir şey geldiği yok; sadece güzel, o kadar. Ama bazı durumlarda, insanın neşesini kaçıran bir şeydir güzellik. İçkileri verir miydin Giovanni?

Giovanni kalkıp biraz şampanya verir Tommaso'ya, sonra şişeyi yerine koyar.

TOMMASO: Yalnız bana mı? Sen içmeyecek misin Lidia?

LIDIA: Teşekkürler Tommaso. İçmeyeyim daha iyi.

TOMMASO: Hadi Giovanni, bari sen yalnız bırakma beni. Ya sen anne? Biraz şampanya iyi gelir.

ANNE: Çok az olsun ama.

Bu arada Giovanni iki bardağa şampanya koyar; bardaklardan birini Tommaso'nun annesine verir. Tek kelime bile söylemeden içerler; Lidia gözlerini Tommaso'ya dikmiştir. Tommaso istekle içer, sonra arkasındaki yastıklara bırakır kendini. Giovanni içer gibi yaparak dudaklarını ıslatır. Tommaso'nun annesi bardağı Giovanni'ye verir. Sessizlik.

TOMMASO: Boğazım hep kuru. (*Sessizlik.*) Milano nasıl? Bu havada çok güzeldir her halde. Sizin yerinizde olsam, göllere giderdim yarın. (*Sessizlik.*) Benim en iyi arkadaşlarım bunlar, anne. Zaten başka arkadaşım yok.

GIOVANNI: İnanmayın. Bir sürü arkadaşı var. Herkes çok sever onu.

ANNE: Evet, iyi çocuktur.

Yüzünü gizleyerek gözlerinde birikmiş yaşı siler. Lidia, duygularını güçlükle saklamaktadır.

LIDIA: Gitmem gerekiyor Tommaso. Giovanni, sen kal. Gitmem gerekiyor; yarın gelirim.

TOMMASO: Teşekkürler. Yarın.

Tommaso ciddileşir, Lidia'ya dikkatle bakar.

TOMMASO: Senin de işin vardır belki Giovanni.

GIOVANNI: Yok, ben biraz daha kalayım.

Giovanni, "Beni aşağıda bekle" dercesine bir göz atar Lidia'ya. Lidia, Tommaso'nun annesinin elini sıkar, sonra Tommaso'ya döner.

TOMMASO: *(usulca gülümseyerek)*: Güle güle Lidia.

Elini uzatır. Lidia yaklaşıp elini sıkar onun, çok duyguludur ama kendini tutmaktadır. Tommaso, yavaşça Lidia'nın elini öper, gülümser.

LIDIA: Hoşça kal. Görüşürüz... Yarın.

Tommaso, kaldığı yerden annesiyle konuşmaya devam eder. Usul usul, kendini tutarak konuşmaktadır; sesi gittikçe kesikleşir.



TOMMASO: Dünyadaki tek gerçek arkadaşlarım bunlar işte. Ötekiler ya tanıdık, ya da sıradan okul arkadaşı. Giovanni'yle Lidia gerçek arkadaşlarım, anne. Giovanni yazar... hem de ünlü bir yazar. Günün birinde... görmeye gelirlerse seni... mutlaka gidin, ikiniz de... seni görmeye gelirlerse güzel yemekler yaparsın onlara, bahçeye bakan odayı verirsin...

GIOVANNİ: Gitmemiz memnun edecekse seni, gideriz. Söz.

Sessizlik..

TOMMASO: Teşekkürler. (*Yüzünü ekşiterek.*) Morfin yerine su verdiler galiba bana. (*Kendini zorlayarak.*) Backhaus konseri nasıldı Giovanni?

GIOVANNİ: Gitmedim.

Uzun bir sessizlik. Tommaso bardağı alır eline, içkisini içer.

Lidia hastahanenin kapısından çıkıp hızlı hızlı arabaya yürür. Titremektedir; ön koltuğa oturur. Çantasını açıp sigara paketini arar; bir sigara yerleştirir dudaklarına. Sonra ansızın fırlatıp atar sigarayı, kendini tutamaz, sarsıla sarsıla ağlamaya başlar.

Giovanni 45 *numaralı odadan çıkar; bir an kapının önünde duraklar Ölüm döşeğindeki arkadaşını yalnız bırakıp bırakmamak konusunda kararsızdır. Duyduğu üzüntü yüzünden belli olmaktadır; düşünceli düşünceli koridorda*

yürümeye başlar. Kulağına gelen bir sesle irkilir.

GENÇ KADININ SESİ: Affedersiniz...

Yarı açılmış bir kapının arkasında, daha önce gördükleri genç kadın durmaktadır. Sinirli, heyecanlı bir hali vardır kadının.

GENÇ KADIN: Kibritiniz var mı?

Aklı iyice karışmıştır Giovanni'nin. Durur. Başka bir şey düşünmektedir. Ceplerini karıştırıp sigara paketini çıkarır, kadına uzatır. Genç kadın gülümser; dudakları hafifçe titremektedir.

GENÇ KADIN (*fısıltıyla*): Hayır, Kibrit.

Giovanni sigarayı cebine koyup kibrit çıkarır. Genç kadın kapının ardında kaybolmuştur; Giovanni merakla odaya bakar. Oda Garani'nin odası gibidir tıpkı, yalnız pancurlar yarı kapanmıştır.

Genç kadın Giovanni'nin arkasına geçip kapıyı kapar. Gözlerini onun üstüne diker. Tepeden tırnağa titremektedir. Ansızın Giovanni'ye yaklaşır. Giovanni kaçmak ister, ama kadın yakalar onu; soluk soluğa, yakasını ceketini öpmeye başlar. Önce, şaşkınlıktan kalakalır Giovanni, sonra birdenbire kadını kendine çekip çılgıncasına öper onu.

Kapıya yapışmışlardır sanki. Gölgeler arasında, kadının iç çekişleri, boğuk iniltileri duyu-

lur. O sırada kapı vurulur; bir el tokmağı çevirmektedir. Giovanni geriye sıçrar.

İkinci bir kapıdan bir doktorla iki hastabakıcı girerler odaya. Hastabakıcılar kadını yatıştırmaya çalışırlarken doktor hole açılan kapıdan çıkar. Giovanni saçlarını, boyunbağını düzeltir, yatakta kıvranan kadına bakar. Kadın, başını kaldırmış, gözleri kapalı, kendisini tutmakta olan hastabakıcıların kollarını öpmektedir. Doktor odaya girer yeniden, Giovanni'ye döner.

DOKTOR: Gitseniz iyi olacak.

Giovanni, artık yatakta hareketsiz yatmakta olan hasta kadına bir kere daha göz attıktan sonra odadan çıkar.



Giovanni arabaya gidip ön sıraya, bitkinlikten olduğu yerde kıvrılmış Lidia'nın yanına oturur. Hâlâ şaşkındır, yan gözle karısına

bakar. Lidia, hiç konuşmadan, kocasına bakmadan gözlerinin yaşını siler. Giovanni motoru çalıştırır, araba hareket eder.

Günlerden cumartesidir, kalabalık sokaklarda herkes bir yerlere koşuşmaktadır, trafik tıkalıdır. Otomobil, şehrin aşağı bölgelerine yaklaştıkça ağırlaşır, kaplumbağa hızıyla gitmeye başlar. Giovanni'nin sinirleri iyice bozulmuştur artık; arada bir karısına bakar. İkisi de konuşmazlar.

Dar bir sokağa saparlar. Trafik adamakıllı tıkanmıştır, araba durur. Giovanni, Lidia'ya döner.

GIOVANNI: Bir bu kitabın hamallığı eksikti şimdi.

Lidia kıpırdanır, yorgun bir yüzle kocasına bakar.

GIOVANNİ: Senin canın gitmek istemiyorsa, ben kendim de giderim.

LIDIA: Neden istemesin...

GIOVANNI: Yorgun değil misin?

LIDIA: Evet, birazcık yorgunum galiba.

Giovanni, başından geçen olayı Lidia'ya anlatmadan edemez.

GIOVANNI: Lidia, sana bir şey söylemem gerek. Aslında pek hoş bir şey değil...

LIDIA: Mutlaka söylemen gerekiyor mu?

GIOVANNI: Evet. Mutlaka gerekiyor. Hastahanede bir şey geçti başımdan. Tatsız bir olay.

Lidia, ilgisiz görünmek istemesine rağmen, meraklanmıştır. Giovanni kelimeleri ağzında gevelemektedir.

GIOVANNI: Hastahaneden çıkarken o kızı gördüm yine.

LIDIA: Hangi kızı?

GIOVANNI: Koridordaki kızı. Ben çıkıyordum; odasının kapısındaymış. Önce ne istediğini anlayamadım.

LIDIA: Odasına mı girdin yoksa?

GIOVANNI: Beni yakaladı... Bir hayvan gibi yakaladı tıpkı. Öyle çılgınçasına yakaladı ki kendimi tutamadım.

Lidia, hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermeden, duygusuzca kocasına bakar. Giovanni ise sinirlidir.

LIDIA: Neden tatsız bir olay diyorsun buna?

GIOVANNI: Sence iğrenç değil mi bu? Düşünsene bir kere, o zavallı yaratıkla karşı karşıyayım... Önce bütün bunlara sebep benim sandım. Korkunç bir şeydi. Hastabakıcılar geldi...

LIDIA: Böyle bir deneyden güzel bir hikâye çıkarabilirsin. Adını da "Ölüler ve Diriler" koy.

GIOVANNI (*sertçe*): Bütün diyeceklerin bu kadar mı?

LIDIA: Ne diyeyim istiyorsun? Kötü bir şey mi yaptın diyeyim? Beni hayal kırıklığına mı uğrattın diyeyim? Yok yok, anlıyorum seni: Şaşkınlıktan ne yaptığını

bilmiyordun. İstersen bu konuyu bırakalım artık. Herhalde beni ilk defa aldatıyorsun.

GIOVANNI (*şaşırmıştır*): Ne demek istiyorsun?

LIDIA: Sıkma canını, nasıl olsa benim için farketmezdi.

Giovanni karısına bakar, onu anlayamamıştır. Arabayı durdurur. İkisi de çıkıp büyük bir yapının kapısına doğru yürürler. Yayınevidir burası; kapının merdivenlerini çıkarlar.

Salona girerler; kokteyle çağrılanlar odaya dağılmış, aralarında hareketli hareketli konuşmaktadırlar. Elli kişi kadar vardır salonda: Kadınlar, ünlü yazarlar, eleştirmenler, fotoğrafçılar. İki garson, içkileri vermektedir.

Giovanni ile Lidia salona girince hepsi kapıya döner konukların. Biraz alkış. Yayımcı onları karşılar. Bu karşılama töreni Giovanni'yi şaşırtır önce; ama çok geçmez, kendini toplar, başıyla selâm vererek, gülümseyerek ortadaki büyük masaya gider. Masanın üstü son kitabı "Mevsim"le kaplanmıştır. Yaşlı bir adam yaklaşır Giovanni'nin yanına, ona tepeden bakarak konuşur.

NOBEL ÖDÜLÜNÜ ALMIŞ EDEBİYATÇI: Büyüklüğün bekleme salonudur bu.

YAYIMCI (*Giovanni'ye*): Nobel kazanmış sanatçımıza bir kitap imzalar mıydınız?

GIOVANNI: Memnuniyetle.

ELEŞTİRMEN: Bakıyorum, sol tarafı imzalıyorsunuz.

GIOVANNI: Evet, öyle.

ELEŞTİRMEN: Okurken sağdaki sayfaları atlar mısınız yoksa?

GIOVANNI (*gülümseyerek*): Her zaman atlamam.

ELEŞTİRMEN: İlginç doğrusu. Sanatınızı da etkileyecektir bu.

YAYIMCI: Şimdi bir kitap da ben istiyorum.

GIOVANNI: Sizin için "Dostça" yazayım, yeter.

BİR KADIN: Bundan sonraki kitabınızın konusu ne, Pontano?

GIOVANNI: Daha düşünmedim.

Lidia hâlâ kapıdadır, göze çarpmaktan kaçınmaktadır. Bu yapmacıklı davranışları saçma bulmaktadır. Güzel giyinmiş bir kadın geçer yanından.

KADIN: Ah, ben de bir kitap yazabilseydim keşke!

Lidia hafifçe gülümser. Kokteyli filme alan bir sinema fotoğrafçısı Lidia'nın yanına gelir, Giovanni'nin kitabını eline tutuşturur onun.

FOTOĞRAFÇI: Böyle durun lütfen.

Lidia durumu kavrayamamıştır önce; kameraya, sonra da elindeki kitaba bakar. Kameranın çalışmakta olduğunu görünce dönüp aceleyle merdivenleri iner. Artık sokaktadır. Ağır ağır, kalabalığa aldırmadan, amaçsızca yürümeye başlar.

Giovanni'nin arabası, iki yanına yeni apartmanlar sıralanmış bir caddeye girip bir kapının önünde durur. Bir grup genç, az ilerdeki arabanın üstüne ufak bir kayık yerleştirmektedir. Pantalonlu iki kız çıkar kapıdan. Caddede onlardan başka kimse yoktur. Giovanni arabasından inip apartmana girer.

Giovanni ile Lidia'nın daireleri, tipik bir aydının beğenisini yansıtan bir biçimde döşenmiştir: Duvarlarda kitaplıklar, soyut resimsimler, desenler... Giovanni, karşılık ummadan, fısıltıyla karısına seslenir.

GIOVANNI: Lidia.

Holü geçip mutfağın kapısını açar; mutfak boştur.

GIOVANNI: Bianca, karım geldi mi?

BIANCA: Gelmedi efendim.

GIOVANNI: Telefon etti mi?

BIANCA: Hayır efendim. Benim yapabileceğim bir şey var mı?

GIOVANNI: Hayır Bianca, yok, karımı bekliyorum da. Sen istersen gidebilirsin.

Yatak odasına geçip ışığı yakar. Odada her şey yerli yerindedir. Çalışma odasına gider sonra; alışkanlıkla masaya doğru yürür, yazı makinasının yanında duran kâğıtlara bir göz atar. İçki dolabından bir şişe konyakla bir bardak alır. İçer. Yazı makinasının başına oturur, sonra kalkıp divana uzanır; kitabını alır eline, sayfalarını çevirir, usanmış gibi yere bırakır.

Tenha, aydınlık bir sokakta Lidia, modern apartmanlar, iş hanlarına bakarak yürümektedir. Soğuk yapılardır bunlar; yüzleri yoktur. Lidia çevresinden kopmuş gibidir, yabancılaşmıştır. Hava çok sıcaktır.

Güneş içinde bir yapı çarpar Lidia'nın gözüne; çok az penceresi vardır yapının, pencerelerden sadece biri açıktır. Üstüne gün ışığı vurmuş bir kadın görünür pencerenin ardında. Yarı çıplaktır; Lidia'yı görür görmez perdeyi kapar.

Lidia yürümeye devam eder, geniş pencereli, yüksek yapılar arasında bir arsaya varır. O ufacık arsa güneş içindedir. Başını kaldırıp yapılar arasından görünen gök parçasına bakar. Lidia, çevresini saran koca duvarlar arasından göğe uçmak, uçup gitmek istiyordur sanki. Ansızın sokakları, arsayı korkunç bir gürültüye boğarak bir jet geçer tepesinden. Lidia, korkmuş gibi adımlarını sıklaştırır. Ağaçlıklı bir sokağa çıkar, peşinde biri varmış gibi arkasına bakar. Biraz durgunlaşmıştır, ağır ağır yürümektedir artık. Bir yaprak koparır; inceler.

İkindi. Lidia bir taksiye atlayıp şehrin kenar mahallelerinden birine, yapılar arasında çorak tarlaların bulunduğu bir yere gider. Manzara sevimlidir. Lidia şoföre doğru eğilir.

LIDIA: Burada durun lütfen.

Arabadan çıkıp biraz dolaşır, çevresine bakar. Şoför şaşırmıştır, çamurluğa oturur. Onun

varlığından tedirgin olan Lidia, tarlalara doğru yürür. Her yer tam bir sessizlik içindedir, kimseler yoktur ortalıkta.

Bir süre sonra daha yirmisine basmamış 6-7 kişi görünür yolda; hiç konuşmadan, acele acele yürüyerek bir tarlaya saparlar. Kararlı, sessiz halleri gariptir. Tarlayı boydan boya geçmezler, ansızın duvarın dibinde duruverirler. Çoçuklardan biri gömleğini çıkarıp çıplak göğsüyle ortaya dikilir; bir başkası gidip karşısında durur onun. Ötekiler, ikisinin çevresinde toplanırlar.

Kısa bir süre birbirlerine küfrettikten sonra iki çocuk kıyasıya kapışırlar. Birkaç yumruk atılır, sarmaş dolaş yere düşerler. Biraz yuvarlanırlar, sonra biri ötekinin üstüne çıkarak onun yüzünü yumruklamaya başlar. Seyirciler hiç karışmazlar kavgaya; kimsenin ağzından tek kelime çıkmaz. Duyulan tek ses döğüşenlerin soluğudur. Kavga gittikçe şiddetlenir.

Lidia, büyülenmiş gibi, onlara bakmaktadır. Kaçmak, bağırmak, kavgacıları ayırmak isteği vardır içinde. Ama kıpırdamaz bile, olduğu yerde kaskatı kesilmiştir. Yerdeki çocuğun yüzünden kanlar akmaya başlar. Üstteki, yumruklarını kıyasıya indirmektedir. İnsanüstü bir güçle ayağa kalkar alttaki. Bu kere üste o geçmiştir. Düzenli düzenli soluyarak yumruklarını indirme sırası ondadır. Bütün bunlar bir düş gibidir; Lidia, duyulmaktan korkar gibi, kendi kendine mırıldanır:

LİDİA Yeter; durun! Durun!

Çocuklardan biri, onun söylediklerini duyar, yalnıeye başlar. Şimdi hepsi dönmüş, Lidia'ya bakmaktadırlar. Döğüşenler bile, kavgayı keserler. Yüzü kanayan çocuk, topluluktan ayrılıp Lidia' ya doğru yürür; ötekiler dağılmaktadırlar. Çocuk, duvarın dibinde durur, çapkınca bir sırıtışla Lidia'ya bakar. Lidia, ne yapacağını kestiremez; dönüp yürümeye başlar.

ÇOCUK Beklesene.

Lidia, taksiyi araştırır gözleriyle; şoförü görür, Şoför, sırtını dönmüş, gazete okumaktadır. Taksiye koşar Lidia. Tam arabanın kapısına varacaktır ki, şoför büyük bir durgunluk içinde, Lidia'ya döner.

ŞOFÖR: Bekleyeyim mi efendim?

Lidia'nın dikkatini oyuncak roketlerle oynayan çocuklar çeker. Çocuklardan ikisi, roketin başındadır; oyuncağı ateşleyip kendilerini yere atarlar. Roket arkasında beyaz bir iz bırakarak, kararmakta olan göğe yükselir.

BİRİNCİ ÇOCUK: Yukarısı rüzgârlıdır, ha?

İKİNCİ ÇOCUK: Rüzgârlıdır. Sence...

BİRİNCİ ÇOCUK: Amma güzel, değil mi? Üç bin metreye çıkacak.

İKİNCİ ÇOCUK: Sen olsan aya gider miydin?

BİRİNCİ ÇOCUK: Yok canım!

Lidia büyülenmiş gibidir, ansızın durgunlaşmıştır.

Alaca karanlık. Giovanni, divanın üstüne uzanmış, karanlık çalışma odasında uyuklamaktadır.

İrkilerek uyanır birdenbire, önce nerede olduğunu kavrayamaz. Herkes onu bırakıp gitmiştir sanki, sıkıntıyla kalkar. Öteki odalardan hiç ses gelmemektedir, bütün ışıklar sönüktür. Mutfağa, oradan da balkona geçer. Yan balkondan bir ses duyar.

LUCIA: Merhaba, sen misin?

GIOVANNI: Merhaba Lucia. Acaba...

LUCIA: Evde olduğunu bilmiyordum.

GIOVANNI: Acaba...

LUCIA: Öyle canım sıkılıyor ki. Paolo soğuk almış, hafta sonunu Milano'da geçirmek zorundayız.

GIOVANNI: Geçmiş olsun. Acaba...

LUCIA: Lidia'ya söyler misin, bir ara bana gelsin.

GIOVANNI: Şimdi söyleyemem Evde değil. Sizdedir sanıyordum.

LUCIA: Bizde mi? İki gündür gördüğüm yok Lidia'yı.

GIOVANNI: Ben kaçıyorum. Teşekkürler. Hoşça kal.

LUCIA: Güle güle.

Giovanni çalışma odasına döner. Telefona gidip bir numara çevirmeye başlar, sonra fikrini değiştirir. Pencereden dışarıya bakar. Çevredeki bütün evlerin ışıkları sönüktür.

Pencerelerden biri aydınlanır, bir adam amaçsızca sarkar. Çevresine bakar. Giovanni'yi gö-

rür. Bir süre bakışırlar. Karşıdaki adam da yalnız gibidir; belki o da birini beklemektedir. Giovanni'nin canı daha da sıkılır. Pencereden çekilir. Telefon çalar. Giovanni cevap vermek için koşar. Yüzü biraz olsun aydınlanır; ama sesine sert bir ton vermeğe çalışır.

GIOVANNI: Sen miydin? Neredesin?

Telefonun öteki ucunda Lidia vardır. Kenar mahallelerden birinde bir dükkândan telefon etmektedir.

LIDIA: Breda fabrikasının önündeyim. O eski tarlada; çocuklar oynuyor. Görsen bayılırsın. Düşün bir kere, roketleri var. Ateşleyip havaya fırlatıyorlar. Çok güzel. Merak etme, ben iyiyim. Yok yok! Yok canım ben iyiyim dedim ya. Gelip beni alır mısın?

Lidia'nın konuştuklarını dinlemeye çalışan süslü püslü, yaşlı bir kadın yaklaşıp esrarengiz bir sesle bir şeyler fısıldar.

YAŞLI KADIN: Eğer birisiyle buluşacaksanız, gizlice... Ben hemen şuracıkta oturuyorum.

Lidia, kadının buruşuk, boyalı yüzüne, gözlerinin çevresindeki koyu kalın halkalara bakmak için döner. Giovanni'nin sesi dikkatini telefona çeker yeniden.

LIDIA: Hemen gel. Bekliyorum.

Lidia, dükkândan ayrılıp taksinin yanına gider.

LIDIA: Ne kadar?
ŞOFÖR: İki yüz liret.

Lidia, çocukların oynadığı tarlaya döner.

Roketler pek uydurma değildir öyle. Çocukların çığlıkları arasında oldukça yükseğe çıkmaktadırlar. Son iki roket de atılmıştır artık; hava kararmaya başlamıştır. Çocuklar oyuncakları toplayıp giderler. Lidia tek başına kalmıştır; tarlanın ortasında ayakta durmaktadır. Güneş batmıştır; ortalık bakımsız, ıssız bir hal alıvermiştir. Lidia kaldırıma dönüp beklemeye başlar.

Bir süre sonra son hızla Giovanni'nin arabası gelir. Arabadan çıkıp karısının yanına koşar Giovanni. Bir şey soracakmış gibi bakar ona, ama ağzını bile açmaz.

LIDIA (*biraz üzgün*): Gittiler.
GIOVANNI: Kim gitti?
LIDIA: Çocuklar.

Giovanni omuzlarını silker, karısına bir süre daha baktıktan sonra sabırsızlıkla sorar

GIOVANNI: Nerden aklına esti buraya gelmek?
LIDIA (*yalan söylediği apaçıktır*): Hiiç. Öyle geldim işte. Bir de baktım ki buradayım.

Giovanni çevresine bakar.

GIOVANNI: Tuhaf. Buralar hiç değişmemiş.

Lidia, yıkık duvarların arkasından görünen yüksek yapıları gösterir.

LIDIA: Değişir, değişir. Yakında.

Giovanni, yol kenarına yığılmış taşların üstüne oturur.

GIOVANNI: Gel buraya.

Lidia gidip yanına oturur Giovanni'nin. Bir süre, birbirlerine yakınlık duyarak, otururlar. Lidia kalkıp birkaç adım yürür. Giovanni de kalkar, karısının arkasından gider. Paten kayan iki çocuğu geçerek arabaya doğru yürürler. Hava daha da kararmıştır; ışıklar yanar.

Akşam. Giovanni yatak odasında giyinmektedir. Boyunbağını bağlamak için banyoya geçer. Lidia, küvette, yıkanmaktadır. Giovanni karısına bakmaz bile.

LIDIA: Ne istiyor dersin?

GIOVANNI: Bilmem. Belki bizimle tanışmak istiyordur. Sadece birkaç kere gördüm onu. Ne olursa olsun, bizi de çağırması güzel bir şey.

LIDIA: Çok insan olacak mı?

GIOVANNI: Herhalde.

LIDIA: Günümüzde her milyoner kendine bir aydın bağlamak ihtiyacını duyuyor. Sen de onun seçtiği aydınsın galiba. Süngeri verir misin?

Giovanni, balon biçiminde, kocaman bir süngeri alıp suya bırakır.

GIOVANNI: Çabuk ol.

Lidia, kapıya doğru yürüyen Giovanni'ye diker gözlerini. Giovanni, bir kocanın ilgisiz-



ilgiyle bakmaktadır karısına. Çıkar. Lidia, süngeri alıp yorgun hareketlerle yıkanmaya devam eder.

Bir süre sonra. Giovanni, koyu renk bir elbise giymiş, elinde bardak, buzdolabının kapısını açmaktadır. Bir şişe çıkarıp yarıya kadar viski dolu bardağına su koyar. Buzdolabını kapatır, kapı kendi kendine açılır. Yine kapatır. yine açılır. Kapıyı diziyle hızla iter. Arkasına döner, eşikte kendisine bakmakta olan Lidia'yı görür. Tuvalet, çok çekici kılmıştır Lidia'yı. Giovanni'nin hoşuna gider bu; ama şaşırmadan da edemez.

GIOVANNI: Bu ne güzellik!

LIDIA: Sırtımı ilikler misin?

Giovanni bardağı bırakır, Lidia'nın sırtını ilikler.

LIDIA: Ne düşündüm, biliyor musun Gherardini'lere gitmesek.

GIOVANNI: Niye?

LIDIA: Kendimiz bir yere gitsek. Seninle baş başa olmak istiyorum.

Givanni bir öpücük kondurur Lidia'nın ensesine; uzaklaşır.

GIOVANNI (*isteksizce*): Peki, sen bilirsin.

Bardağı alıp içkisini içer.

Lidia ile Giovanni bir gece klübünde oturmuşlardır. Çok az müşteri vardır. Bir kız strip tease yapmaktadır. Lidia, strip tease'i seyredeceğine kocasına bakmaktadır. Giovanni bunun farkında değilmiş gibi görünür önce; sonra kıza bakmayı bırakır, karısına döner.

GIOVANNI: Bir şey mi var?

LIDIA: Çok eğlenceli bir şey seni seyretmek.

GIOVANNI: Ne demek eğlenceli?

LIDIA: Bilmem. Benimle beraberken bazen öyle bir poz takınıyorsun ki.

GIOVANNI: Poz mu takınıyorum? Saçma! Bak! Fena kız değil.

Strip tease'e döner. Lidia parmağındaki nişan yüzüğüne bakar. Giovanni bunu görür, ama görmezlikten gelir. Lidia, gülümseyerek Giovanni'nin bileğindeki kol düğmesine dokunur. Nişan yüzüğündeki taşla kol düğmesinin üstündeki taş aynıdır. Lidia, kocasını ayrıntılarıyla inceler: Yüzünü, saçlarını, elbisesini.

Sonunda Giovanni dayanamaz, içini çeker; ama hemen kendini tutar.

GIOVANNI: Strip tease'i seyretmemi istemiyorsun.

LIDIA: N'olursun, her zaman küçültmeye çalışma beni. Benim de istediğim şeyleri düşünmeye hakkım var.

GIOVANNI: Şu anda ne düşünüyorsun?

LIDIA: Şu anda aklımda bir şey yok, ama bir şey gelebilir. Bekliyorum. Geldiğini duyar gibi oluyorum. İşte geliyor.

Çok kadınsı bir davranışla elini başına götürür, saçlarını düzeltiyormuş gibi yapar. Sessizlik. Giovanni, strip tease'i seyretmeye çalışır yine; ansızın döner.

GIOVANNI: Geldi mi?

LIDIA: Geldi.

GIOVANNI: Güzel bir şey mi?

LIDIA: Hayır.

GIOVANNI: Ne düşündüğünü söyler misin?

LIDIA: Hayır.

Lidia, cevap vereceğine kocasına bakmaya devam eder; büyük bir titizlikle onun gömleğinin yakasını düzeltir.

LIDIA: Gherardini'ler nerde oturuyor?

GIOVANNI: Evleri Brianza'da. Arabayla yarım saat.

Strip tease'ci bütün bütüne soyunmak üzeredir artık; ikisi de onu seyrederler. Gösteri bitmiştir.

GIOVANNI: Zevkler olmasa hayat daha dayanılır hale gelirdi.

LIDIA (*gülümseyerek*): Sen mi yazdın bunu?

GIOVANNI: Hayır, aklıma yeni düşünceler gelmiyor artık, sadece anılar geliyor. Bu cümlenin anlamını merak etmiyormusun? Anlatayım mı?

LIDIA: Sonra. (*Sessizlik*) Gherardini'lere gitsek...

GIOVANNI: Nasıl oldu da fikrini değiştirdin?

LIDIA: Bilmem. İnsan boş duracağına bir şeyler yapmalı....

Giovanni garsonu çağırır.

Giovanni'nin arabası bir kapıdan geçip büyük bir bahçeye girer, gösterişli evin önündeki arabaların yanında durur. Giovanni ile Lidia çıkıp hiç konuşmadan çevrelerine bakarlar bir süre.

GIOVANNI: Herkes ölü mü burada?

LIDIA: Keşke ölü olsaydı.

Taş basamakları çıkarlar, sonra kararsızca dururlar. Konuklar bahçede, bir atın çevresinde toplanmışlardır. Giovanni, merdivenin kenarında kocaman bir kitap görür. Eline alır kitabı; Broch'un Uykuda Gezenler'*idir bu. Kitabı bırakır.*

GIOVANNI: *Uykuda Gezenler*'i kim okur burada?

Lidia bir şey anlamadan Giovanni'ye bakar. Sonra başını konuklara çevirir. Bir kadın onlara doğru gelmektedir.

BAYAN GHERARDINI: Bay Pontano olacaksınız.

Elini uzatır. Giovanni hemen elini öper Bayan Gherardini'nin. Bayan Gherardini, Lidia ile de selâmlaştıktan sonra birazcık tepeden bakarak, ama içten bir sesle konuşur.

BAYAN GHERARDINI: Geldiğinize çok sevindik. Bir çeşit aile toplantısı bu. (*Atı gösterir.*) İlk zaferini kutluyoruz. İyi bir at. Kızımın.

LIDIA: Adı nedir?

BAYAN GHERARDINI: Volfango. Canım Volfango, öyle iyi bir attır ki.

Ata doğru yürümektedirler. Bayan Gherardini, başını Giovanni'ye çevirerek konuşur.

BAYAN GHERARDINI: Ne kadar gençsiniz! Ben sanıyordum ki... Kitaplarınızı okuduktan sonra, insan, görmüş geçirmiş yaşlı bir adamla karşılaşacağını sanıyor.

GIOVANNI: Demek kitaplarımı okudunuz?

BAYAN GHERARDINI: Boş bir kadına mı benziyorum yoksa? (*Güler.*) Gelin, sizi tanıştırayım.

LIDIA: Şimdi rahatsız etmesek herkesi. Sonra yavaş yavaş tanışırız.

BAYAN GHERARDINI: Evet, öylesi daha iyi galiba.

Neyse ki o sırada karanlıktan bir kadının sesi duyulur.

BERENICE'İN SESİ: Lidia!

Atın yanında duranlar arasından bir kadın görünür. Otuz beşinde bir kadındır bu ; yüzü boyalarla kaplıdır, davranışlarında bir çeşit "ucuzluk" vardır. Gülümseyerek Lidia'ya yaklaşır.

LIDIA: Merhaba Berenice.

BERENICE: Nasılsın?

BAYAN GHERARDINI: Siz tanışıyor musunuz?

BERENICE (*Bayan Gherardini'ye*): Hem de nasıl. İki yaşından beri birbirimizden nefret ederiz. (*Giovanni'ye.*) Pontano! Sonunda görüşebildik.

Giovanni, nazik bir gülümseyişle elini sıkar onun, tek kelime söylemez.

BERENICE: Sonunda evinden çıkarabildik seni!

Bayan Gherardini, atı tutmakta olan adama dönerek neşeyle seslenir:

BAYAN GHERARDINI: Hadi Antonio, artık yatır onu.

Konuklardan bazıları karşı koyarlar. Genç bir kadın, ata doğru bir adım atarak konuşur:

RESY: Daha götürmesin, öyle tatlı ki!

BAYAN GHERARDINI: Ama uykusunu alamazsa sinirleri bozulur.

RESY: Bir kerecik! Zaten bu parti de onun şerefine verilmiyor mu?

Kahkahalar. Bayan Gherardini kesinlikle karşı koyar.

BAYAN GHERARDINI: Olmaz, daha küçük bu! İki yaşında. Hadi Antonio, doğru uykuya! Kötü huylar edinsin istemem. Burada fazla kalırsa belki ahlâkı bozulur. Hadi, Antonio.

Yine kahkahalar. Antonio atı götürür. Bu arada Lidia, bir sigara yakmakta olan Berenice'e bakmaktadır. Onun soluk, adetâ korkunç yüzü Lidia'yı tedirgin etmektedir. Berenice kaba bir hareketle bir nefes çeker sigarasından.

BERENICE: Allah aşkına, gözlerini öyle dikme bana. Biliyorum, geçmiş yıllar yüzümden okunuyor. *(Lidia'nın yüzünü avuçlarının arasına alır.)* Sen epey değiştin, düzeldin. Nasıl becerdin bu işi? Öyle düz bir kadındın ki. Böyle konuştuğum için bana kızmıyorsun ya?

LIDIA: Bu sözleri ilk defa duymuyorum.

Kolkola girmiş iki kadın geçer yanlarından. Biri konuşmaktadır:

KADIN: Tıpkı bir orospu gibi hareket ediyorsun!

Öteki, tıkanacakmış gibi gülmeye başlar.

Lidia, arkadaşının ellerinden kurtarır yüzünü. Konuşmanın yönünü değiştirmek için sorar.

LIDIA: Evlendin mi?

Berenice başını "hayır" anlamında sallar.

BERENICE: Tek başıma yaşıyorum. Zaten tek başıma yaşamak için doğmuşum ben.

Görüyorsun, ne kadar duygulu bir insanım... Dişçim böyle derdi hep! *(Güler.)* Senin hayatın nasıl? Aydınlar arasında mı geçiriyorsun vaktini? İkimiz de Milano'dayız, yine de birbirimizi gördüğümüz yok.

LIDIA: Evden pek çıkmıyoruz. Nasıl olduysa, bu akşam bir değişiklik yaptık: Yıllardan beri ilk defa gece kulübüne gittik.

Gözleri yüzme havuzunun kenarına, karanlıkta parıldayan mavi renge ilişir.

BERENICE: Bak, ne güzel renk! *(Lidia'ya döner.)* Kimi görüyorum, biliyor musun? Grimaldi'yi. Hatırladın mı?

LIDIA: *(sözünü keser Berenice'in)* Bana o kadının sözünü etme.!

Arkadaşının süslü yalnızlığına bakarak susar.

BERENICE: Niye?

LIDIA: Eski anıları canlandırmasan olmaz mı?

Berenice cevap vermez; gittikçe artan bir sevgiyle Lidia'yı süzer.

BERENICE: Ne güzelsin! Çok kişiden duymuşsundur bu sözü.

Lidia şaşırmıştır, karşılık vermez.

Bahçenin bir başka köşesinde, altmış yaşlarında, şık bir adam olan Gherardini, iki konuğa bir gül yatağını göstermektedir. Elindeki şamdanla gülleri aydınlatır.

GHERARDINI: Şu ilerdeki duvara kadar tam üç bin gül var. Geceleyin aldıkları şu nefis renge bakın.

BİR KADIN: Siz de güllerin geceleri uyuduklarına inanıyor musunuz, Bay Gherardini?

GHERARDINI (*gülümseyerek*): İnanıyorum. Bütün gece uyurlar! *(Yanındaki garsona döner.)* Antonio, makas. *(Güzel bir gül kesip kadına verir.)* Buyurun! Ne güzel, değil mi? Şimdi uyandı işte.

Bir başka gül keser, o sırada Giovanni ile birlikte yanına gelmiş olan karısına verir.

GHERARDINI: Al, Giorgina. Filippo'ya verirsin. Bir o bilir yakasına gül takmayı.

Konuklardan bazıları gülerler.

BAYAN GHERARDINI: Bak kim geldi...

Gherardini, Giovanni'ye bakar; ilk bakışta tanımaz gibi olur onu. Giovanni elini uzatır.

GIOVANNI: İyi akşamlar.

GHERARDINI: Oo, siz miydiniz? Ne güzel. Çok sevindim geldiğinize. Daha önce birkaç kere görmüş müydüm sizi?

GIOVANNI: Evet görüşmüştük. Ama nerede görüştük, hatırlamıyorum.

GHERARDINI: Ben de.

Bu arada, Bayan Gherardini, konuklardan bazıları ve Gherardini'nin gül verdiği kadınla birlikte uzaklaşır.

GHERARDINI: Giovanni, ikiniz de eğlenemiyorsunuz galiba.

GIOVANNI: Ne yapayım istiyorsunuz? Havuza mı atlayayım?

GHERARDINI: Niye olmasın? Elbiseyle mi, çıplak mı?

Gherardini, karşısındakini değerlendirmek istiyormuş gibi, uzun uzun bakar Giovanni'ye. Giovanni'nin görünüşünü beğenir; koluna girer.

GHERARDINI: Geldiğinize çok, çok sevindim.

Giovanni şaşkınlıkla gülümser, çevresine bakınır.

GIOVANNI: Kim yaptı burayı?

GHERARDINI: Mimar Vietti. Nasıl, güzel mi? Cesarino, nerdesin Cesarino?

Yaşlı bir adam, saygılı bir tavırla yaklaşır.

CESARINO: Buyurun efendim.

GHERARDINI: Beyefendiye bahçeyi göster.

GIOVANNI: Teşekkür ederim.

Giovanni ile Cesarino uzaklaşırlar.

CESARINO: Yazık ki hava karanlık. Koruyu göremeyeceksiniz; muhteşemdir.

Bu arada, Lidia ile Berenice, bahçenin bir köşesine varmışlardır. Çimenlere oturmuş konuklara bakarlar.

BERENICE: Göteborg'a gidiyorum. Bilir misin Göteborg'u?

LIDIA: Hayır.
BERENICE: Kuzeyde. Epey soğuk bir yer. Ama benim yatım var.
LIDIA: Yatın mı?
BERENICE: Evet, bir yatım var.

Yaşlı bir adam Berenice'e selâm verir.

BERENICE: Bu adam var ya, müthiş zengindir. Borçları milyarı aşar.

Bu sözlerden rahatsız olmuştur Lidia, adama yarım yamalak bir göz atar. O sırada dikkatini, otuz beş yaşlarında, uzun boylu, şık bir adam çeker. Adam lüks arabasından yeni inmiştir. Berenice, Lidia'nın bu ilgisini gözünden kaçırmaz.

BERENICE: Tanıştırayım mı?
LIDIA: Yok canım! Şaka mı ediyorsun?
BERENICE: Çok değişik bir adamdır. Dur da buraya getireyim onu. Roberto!

Lidia, uzaklaşmaya başlar.

BERENICE: Roberto! Bana bir kart olsun göndermedin! Deli ediyorsun insanı.
ROBERTO: Nasılsın?
BERENICE: Eh işte.
ROBERTO: Döneli birkaç gün oldu.
BERENICE: Zavallıcık!
ROBERTO: İş için gitmiştim.
BERENICE: Hadi, hadi!

Lidia eve girer, holde biraz dolaştıktan sonra merdivenlere oturmuş kitap okuyan siyah

saçlı bir kıza, Valentina'ya bakmak için durur. İki kadın uzaktan birbirlerini süzerler. Giovanni ile Cesarino, bahçede bir kadınla karşılaşırlar.

CESARINO: Roma'lı büyük bir hayırsever. Bay Pontano, sizi yetimlerin koruyucusu Bayan Gentili'yle tanıştırayım.

Elinde bir paket sigara vardır Giovanni'nin. Bayan Gentili'ye uzatır. Bayan Gentili, önce almak istemez, sonra fikrini değiştirir.

BAYAN GENTILI: Peki, alayım bir tane. Burada, Milano'da herkes içiyor, bari ben de içeyim.

O sırada boynu iyice açık bir elbise giymiş güzel bir kadın, Resy, yaklaşır yanlarına. Giovanni, Resy'nin elbisesine, göğsüne bakmadan edemez. Tanışırlar.

GIOVANNI: Ben Pontano.

RESY: Giovanni Pontano mu? Yoksa siz... *(Büyük bir sevinçle, hayranlıkla Giovanni'ye bakar.)* Enfes bir kitaptı doğrusu! Şimdiye kadar yazılmış en güzel kitaplardan biri.

GIOVANNI: Şey....

Karşı koyarcasına ayak değiştirir.

RESY: Biliyor musunuz, tam üç kere okudum kitabınızı. Adamakıllı tutuldum. En büyük hayranlarınızdan biriyim. İtalya'daki en büyük hayranınız.

Giovanni şaşkınlığını belirtir.

RESY: Tabiî, tabiî! En büyük hayranınız benim. Bu şerefi benden esirgemeyin.

Giovanni ister istemez keyiflenir biraz. Titizlikle hazırlanmış zengin büfeye doğru yürümeye başlarlar. Resy, bir çeşit güven duygusu kazanmıştır.

RESY: Şöyle bir roman okuyayım isterdim: Bir kadın olsun, bir adamla karşılaşsın... Adam sevmesin kadını. Evet, sevmesin. Ama zekâsını, havasını beğensin. Birlikte yaşamaya başlasınlar... sonra... böyle bir roman nasıl biter?

GIOVANNI *(şaşkınlıkla gülümser)* Çeşit çeşit bitebilir.

Resy, kendini konuya kaptırmıştır.

RESY: Bana kalırsa, kadının olağanüstü bir insan olması, kendini feda etmesi gerek. Roman böyle bitmeli. Kadın, başka bir kadının mutluluğu uğruna kendini feda etmeli.

GIOVANNI: Niye feda etsin?

RESY: Bilmem böylesi insanı ağlatır.

Lidia, hâlâ tek başınadır. Bahçeye çıkmıştır yine. Orkestra bir parça çalmaktadır. Havuzun yanındaki konukları seyreder Lidia. Giovanni yaklaşır.

GIOVANNI: Ne yapıyorsun burada?

Lidia, ne diyeceğini bilmez, sadece omuzlarını silker.

GIOVANNI: Katılsana aralarına.

LIDIA: Katılırım. Birazdan.

Kocasına bakıp hafifçe alaycı bir sesle sorar.

LIDIA: Nasıl, beğendin mi burasını? İyi vakit geçiriyor musun?

GIOVANNI: Eh işte. *(Sessizlik. Lidia'ya bakar.)* Nasıl oluyor da sen bir türlü eğlenemiyorsun, anlamıyorum.

LIDIA *(şaşırmıştır)* Ben de böyle eğleniyorum işte. *(Sessizlik. Evi gösterir.)* Orada da kendi kendine eğlenen biri var. *Uykuda Gezenler'i* okuyan kız. Güzel de.

Giovanni başını çevirir, Gherardini'lerin kendilerine doğru gelmekte olduğunu görür Ev sahipleriyle konuşmak istemeyen Lidia ustalıkla sıyrılıp havuza doğru gider.

GHERARDINI: Eee Pontano, her şey yolunda mı?

GIOVANNI: Buradakilerden kimseyi tanımıyormuşum meğer.

Lidia daha uzaklaşmak ister, ama birdenbire Roberto'nun yaklaşmakta olduğunu görür. Giovanni'nin yanına döner. Giovanni, Gherardini'lerle çimenlerin üstündeki şezlonglara oturmuştur.

GHERARDINI: Günümüzde zenginliğin sözünü etmek saçma bir şey. Zengin adam kalmadı artık. Zengin olmayı kafasına koymuş birine raslarsam, hemen şu öğüdü vereceğim ona: Parayla ilgilenme. Ken-

dini işine ver. Bir sanatçı, eserini yaratırken o eserin kaç para getireceğini nasıl düşünmezse, sen de öyle yap, yalnız işini düşün, diyeceğim. Ben fabrikalarımı birer sanat eseri olarak görürüm. Getirdikleri para hiç önemli değildir. Önemli olan, şey yaratabilmektir. Kalıcı bir şey.

Giovanni, sıkıldığını, kızdığını belli etmemeye çalışmaktadır. Bayan Gherardini gülümser. Lidia, Giovanni'nin şezlonguna yaslanır.

BAYAN GHERARDINI: Evet canım, doğru söylüyorsun ama herkes de kalıcı bir şey yaratamaz ki. Sen...

GHERARDINI *(karısının sözünü keser)*: Bir yazarı besleyen şey... söz gelişi seni ele alalım Pontano, seni besleyen şey, kâr düşüncesi değildir, ihtiyaçtan doğan bir duygudur. Başkalarının sana ihtiyacı olduğunu düşünerek yazıyorsun yazdıklarını, hattâ kendi kendine bile muhtaç olduğunu düşünerek yazıyorsun.

BAYAN GHERARDINI: Ama insanın karnı da doymak ister!

GHERARDINI: Aklıma bile gelmez bu. Hayat ancak yarattığın şeylerle var olur. Sen Pontano, sen artık yazı yazamaz olsaydın ne yapardın?

LIDIA: İntihar ederdi herhalde.

GIOVANNI *(şaşkınlıkla karısına bakarak)*: O kadar önemli biri olduğumu sanmıyorum; belki başka çıkış yolları da vardır.

(Sessizlik) Günümüz yazarının kafasını kurcalayan şeylerden biri de şu: Yazmak, vazgeçilmez, ama modası geçmiş bir tutku mudur? Bir yalnızlık sorunudur yazmak; binbir acıyla kelimeleri sıralayan bir ustanın işini makineleştirmek imkânsızdır.

GHERARDINI: Siz de mi böyle düşünüyorsunuz?

GIOVANNI: Hayır. Ama siz sanayiciler romanlarınızı gerçek insanlardan, gerçek evlerden, gerçek şehirlerden kurma şansına sahipsiniz. Hayatın akışı sizin ellerinizde. Gelecek günler sizin ellerinizde.

LIDIA *(kocası adına özür diler gibi)*: Kocam çok kötü bir gün geçirdi bugün.

GIOVANNI (*Lidia'ya*): Haklısın galiba.

Gherardini, "zaman her şeyi halleder" gibilerden bir hareket yapar, sonra konuşmayı bağlar.

GHERARDINI: Siz de gelecek günler için kuşkuya kapılan o bir sürü insandan biri misiniz yoksa? Ben kendi geleceğimi kendim yaparım. Aslına bakarsanız, bugünle uğraşmaktan geleceği düşünmeye hiç vakit kalmıyor. Gelecek günleri hiç yaşamayacağız belki de.

BAYAN GHERARDINI: Geleceğin nasıl olacağını görür gibiyim: Korkunç bir şey olacak. Değil mi? Yarın ne yapacaksınız? Bu gece bizde kalsanıza.

GHERARDINI *(yumuşak bir sesle)*: Hep sözümü kesiyorsun şekerim.

BAYAN GHERARDINI: Affedersin canım. *(Lidia'ya.)* İkisini yalnız bırakalım isterseniz. *(Kocasına.)* Devam edebilirsin. Gelecek günleri hiç yaşamayacağız diyordun.

İki kadın bahçenin ortasına doğru uzaklaşırlar.

GHERARDINI: Geleceğin bizim için neler hazırladığını kim kestirebilir? İmtiyazlarımız elimizden alınacak, ama iyi bir şey bu. Evet, iyi bir şey. Gençliğimde hep böyle bir dünya vardı kafamda; çalışmaya başlarken de kendime amaç olarak aşağı yukarı böyle bir geleceği aldım.

Lidia ile Bayan Gherardini büfeye yaklaşırlar.

BAYAN GHERARDINI: Bir şey içer miydiniz?

LIDIA: Konyak lütfen.

İki kadın yürümeye devam edip köşeyi dönerler; bahçenin iki yapı arasında kalmış sessiz bir köşesine gelmişlerdir. Yerde, otlar arasında eski heykellerin kalıntıları, parçaları vardır. Parçalardan biri, gözleri açık olmasına rağmen uyuyormuş gibi duran bir çocuğun başıyla omuzlarıdır. Bir kedi, yaklaşmış, garip garip heykele bakmaktadır. Lidia'nın yaklaştığını duyar; döner, sonra aldırmaz, mermer parçasına bakmaya devam eder.

BAYAN GHERARDINI: Sabahtan beri şu heykele bakıyor. Gözlerinin içine bakıyor. Kimbilir. ne düşünüyordur? Belki de uyanmasını bekliyordur. Anlıyabilirsen anla kedileri.

Yaşlı bir adam olan Guido ile Resy yaklaşırlar.

GUIDO *(alçak sesle)*: Resy, biraz olsun rahat bırak beni.

RESY: Niye?

GUIDO: Çekil başımdan!

Bu arada Bayan Gherardini, Lidia'yı büfeye doğru iter.

BAYAN GHERARDINI: Bir saniye. (*Guido'nun yanına gider.*) Sonunda yakaladım seni.

GUIDO: Merhaba canım.

BAYAN GHERARDINI: Bir tanecik Guido, nasılsın bakayım? İyi ki geldin.. Biraz kilo vermişsin galiba.

GUIDO: Öyle mi?

BAYAN GHERARDINI: Nasıl becerdin bunu?

GUIDO: Jimnastik...

BAYAN GHERARDINI: O kız kimdi Guido? Benim pabucum dama mı atılıyor yoksa?

GUIDO: Neler söylüyorsun Allah aşkına?

Lidia, üstünde her çeşit içki ve yiyecek bulunan masaya bakar. Bardağına biraz viski, biraz cin, biraz da votka koyar. Yaptığı kokteylin tadına bakar. Berbat bir şeydir tabiî, bar-

dağı masaya bırakır. Büfeden tam ayrılacaktır ki, Roberto'nun kendisine bakmakta olduğunu görür. Bir an bakışırlar. Lidia, Roberto'nun ne yapacağını merak etmektedir; ama Roberto sadece bakmaktadır. Lidia ötelere çevirir gözlerini; ağaçlara doğru yürür.

Oyun salonu. Giovanni, Valentina'nın oynadığı oyuna bakmaktadır. Valentina başını çevirip konuşur.

VALENTINA: Benimle oynayacak birini bulamaz mısınız?

GIOVANNI: Ben oynasam olmaz mı?

VALENTINA: Olmaz. Çok yaşlısınız.

GIOVANNI: Öyle ama, sizinle oynamaya başlarsam gençleşirim belki de.

VALENTINA: Ben sizin yerinizde olsam Gençleşmek istemezdim.

GIOVANNI (*şaşırmıştır*): Niye?

Bekler, ama cevap alamaz.

GIOVANNI: Niye istemezdiniz, söylesenize.

Cevap yoktur. Valentina oynamaya devam eder.

VALENTINA: Bakın, oynasak kazanacaktım. Kazanmak için pudra kutusunu şu karelerden birinde durdurmak gerekiyor... Son sıradaki karelerden birinde.

GIOVANNI: Nesine oynuyoruz?

VALENTINA: Herkes, kazanırsa ne isteyeceğini aklında kararlaştırsın. Oyundan sonra ne kararlaştırdığımızı birbirimize söyleriz. Benim adım Valentina.

GIOVANNI: Bu oyunda hep kaybeder misiniz Valentina?

VALENTINA: Şimdi çıkardım bu oyunu. (*Sessizlik. Sonra, ciddî bir havayla.*) Bir keresinde her şeyimi kaybettim.

GIOVANNI: Hangi oyunda?

VALENTINA (*anlamsız bir hareketle*): Yedi puan alan kazansın.

GIOVANNI: Açık konuşayım, ben buraya sizinle tanışmak için gelmiştim.

Valentina gülümser, pudra kutusunu yerdeki kareler üstünden kaydırır.

GIOVANNI: İyi bir atış. Bana acımayın ama.

Pudra kutusunu kaydırır.

VALENTINA: Siz bana acıyorsunuz galiba.

Valentina'nın kaydırdığı kutu son sıradaki karelerin üstünde durur.

VALENTINA (*neşeyle güler*): Bana bir puan!

GIOVANNI: Sıra bende.

VALENTINA: Atın bakalım.

Giovanni, atışını yapmak için hazırlanır, ama duraklar.

GIOVANNI: Korkuyorum.

VALENTINA: Hadi, hadi.

Kendine güvenini yeniden kazanır Giovanni, atışını yapar; ama pudra kutusu karelerin ötesine düşer. Valentina kutuyu almak üzere

giderken mücevherlerinden birinin yerinde olmadığını görür.

VALENTINA: Taşlardan biri düştü. Bir yakut.

Giovanni, pudra kutusunun bulunduğu yere gider.

GIOVANNI: Üzüldüm buna. Arayalım.

Yere diz çöküp taşı aramaya başlarlar. Valentina da aramaktadır,

GIOVANNI: Pek uzağa düşmemiştir. her halde, öyle değil mi?

VALENTINA: Kimbilir, belki de bahçeye düşmüştür.

GIOVANNI: Daha neler!





GIOVANNI: Hipodrom değil burası. Ben de at değilim.

VALENTINA: Daha neşeli bir at yok mu burada?

Lıdia, üst katta, bir taraçadadır. Roberto'nun aşağıdan kendisine baktığını görünce yerini değiştirir. İçerdeki odalardan birinde bir telefon çarpar gözüne; elinde olmadan telefona gidip ahizeyi kaldırır, bir numara çevirir.



LIDIA: Bay Garani'nin durumunu soracaktım. 45 numaralı oda.

Ansızın bir acı, bir üzüntü kaplar yüzünü. Titrek bir sesle sorar:

LIDIA: Ne zaman? (*Kendi kendine tekrarlıyormuş gibi.*) On dakika önce! (*Sessizlik. Bir şey tıkanmıştır boğazına.*) Annesi yanında mıydı?

Ahizeyi yerine bırakır; yaşlarla ıslanmıştır yüzü. Aşağıdaki salondan çığlıklar, kahkahalar gelmektedir.

Aşağıda, merdivenlere doğru ilerlemektedir herkes. Konuklar, artık çekilmek üzere olan ev sahiplerine iyi geceler dilemektedirler. En arkada Valentina ile Giovanni kalır. Giovanni Valentina'yı durdurur.

GIOVANNI: Valentina, hayal kırıklığına uğradım biraz.

VALENTINA: Benim yüzümden mi? Nasıl bağışlatsam kendimi? Birlikte birkaç sayfa okuyalım mı?

Bir masadan Uykuda Gezenler'*i alır.*

GIOVANNI: Eh, yaklaşmak için bu da bir yol...

VALENTINA: Sevgiye mi ihtiyacınız var?

GIOVANNI: Sizin yok mu?

Sessizlik. Birbirlerine bakarlar.

GIOVANNI: Unutmayın, bir borcum var size. Oyundan çekildim...

VALENTINA: Bırakın da önce bu borcun tadını çıkarayım biraz.

GIOVANNI: Peki ama unutmayın.

Valentina yürümeye başlamıştır; durur.

VALENTINA: Belli olmaz, bugünlerde her şeyi unutuyorum.

Giovanni, cevap vereceği yerde Valentina'yı usulca öper. Lidia, taraçadan onlara bakmaktadır. Valentina da Giovanni'yi öper. Merdivenlere doğru yürürler.

Bahçeye inen basamaklarda bir an dururlar. Konuklar ayrılmaktadırlar. Gherardini'ler yaklaşırlar. Valentina, merdivenleri inip Bay Gherardini'yi öper.

VALENTINA: İyi geceler baba.

Valentina Gherardini'nin kızıdır, bunu ancak o zaman anlar Giovanni. Fabrikatöre bakarak "ne yapalım?" gibilerden bir hareket yapar.

Valentina ile annesi bahçenin ortasına doğru yürürler. Gherardini, Giovanni'nin koluna girer.

GHERARDINI: Pontano, bir teklifte bulnacağım size. Benimle çalışır mısınız?

GIOVANNI: Ne yapmamı istiyorsunuz?

GHERARDINI: İşçiler için bir kültür programı düzenledim fabrikamda. Bu bakımdan da faydalı olayım istiyorum. İdareyle işçiler arasındaki bağın biraz zayıf olduğunu gördüm. Neden, biliyor musunuz? Kimse şirketin tarihçesini bilmiyor da ondan. Şirketin kurucusunu, yani beni gerektiği kadar tanımıyorlar. Ben de bir basın, reklâm ve halkla ilişkiler bölümü meydana getiriyorum; daha çok fabrikadaki işçileri ilgilendiren bir bölüm olacak bu. Söz gelişi, ilk iş olarak şirketin tarihçesini anlatan bir broşür bastıracağım...

GIOVANNI: O broşürü ben mi yazayım istiyorsunuz?

GHERARDINI: Evet, ama sadece o kadar değil... Fabrikanın idarecilerinden biri de siz olsanız...

GIOVANNI: Yani, sabahtan akşama kadar sizin şirkette mi çalışayım?

GHERARDINI: Evet. Şirketin kaderinde sizin de payınız bulunsun. Kusura bakmayın ama, ayda ne kadar kazandığınızı soracağım. Karınız zengin bir aileden, değil mi?

GIOVANNI: Evet, ama benim de param var biraz. Sonra gazetelere de bir sürü yazı yazıyorum.

GHERARDINI: Anlıyorum ama bağımsız olmak istemez miydiniz?

GIOVANNI: Ne anlamda bağımsız?

GHERARDINI: Siz benim teklifimi bir kere düşünün Pontano, bir kere düşünün. Son ra unutmayın ki benim şirketimde yüksek bir aylık verilir herkese.

Valentina'yla annesi kolkola girmiş, bahçede yürümektedirler. Yanlarında bazı konuklar da vardır. Golf alanının kenarında dururlar.

BAYAN GHERARDINI: Geçenlerde kuzenlerimden biri bana ne getirdi, bakın. Amerika'dan yeni geldi de...

Eteğini kalçalarına kadar kaldırır; jartiyerine iliştirilmiş fermuarlı ufacık bir para çantası gösterir.

BİR KONUK: Nedir o?

BAYAN GHERARDINI: Para çantası. İçinde bir dolarlık bir banknot bile var!

Erkekler, Bayan Gherardini'nin düzgün bacaklarına bakarlar. İçlerinden biri mırıldanır.

BİR KONUK: Şu doların da girmediği yer yok!

Herkes güler. Evin hanımı yaptığını beğenmiştir; çevresine bakınır, biraz ileride Lidia'yı görür.

BAYAN GHERARDINI: Neden yalnızsınız Bayan Pontano?

Valentina Lidia'ya bakar; Giovanni'nin evli olduğunu öğrenmek hem şaşırtmıştır onu, hem de hayal kırıklığına uğratmıştır. Lidia, topluluktan ayrılır. O sırada Giovanni belirir karısının arkasında. Bir an bakışırlar. Lidia hâlâ duyguludur, Giovanni onun yanına oturur.

GIOVANNI: Ne güzel yer, değil mi?

Söylediğinin boş bir şey olduğunu anlar hemen; karısına bir göz atar. Lidia, Tommaso'nun öldüğünü söyleyecektir; yaş içindedir gözleri. Ama Giovanni kalkıp ordan uzaklaşır; Lidia onu durdurmaz.

Valentina'nın eve doğru yürümekte olduğunu görür Giovanni, arkasından gider. Lidia'nın önünden geçerken karısının titrek, cılız sesini duyar; durur.

LIDIA: Nereye gidiyorsun?

GIOVANNI (*güç durumda kalmıştır*): Şimdi gelirim.

Orkestra, bir parça çalmaya başlar bahçede. Dans pisti kısa zamanda dolar. Konuklar, bir masanın önüne dikilmiş, birşeyler yemektedirler. Giovanni, Valentina'nın atına bakan seyisi görür.

GIOVANNI: Bayan Valentina'yı gördün mü
BİRİNCİ SEYİS: Ben görmedim efendim.
İKİNCİ SEYİS: Ben de.

Giovanni uzaklaşır.

Lidia düşünceli düşünceli yürümektedir. Orkestranın yanına gelince durur. Çalınan parça onu da etkilemiştir. Müzikle sallanmaya başlar. O sırada bir delikanlı yaklaşır yanına.

DELİKANLI: Dansedelim mi?

Lidia başıyla "evet" işareti yapar; piste çıkıp dansetmeye başlarlar. Lidia, yüzünde bir şaşkınlık belirtisiyle ansızın duraklar.

LIDIA: Dansetmeyi bilmiyorsunuz ki!
DELİKANLI: Evet bilmiyorum.

Katıla katıla güler. Lidia, sonra kendi kendine danseder. Delikanlı, arkasında dolaşmaktadır onun.

Ansızın bir gök gürültüsü duyulur. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başlar. Konuklar kaçışırlar; Berenice, Lidia'yı elinden tutarak içeri sürüklemek ister. Lidia kendini tutarak, bazı konuklarla birlikte yüzme

havuzuna koşar. Yüzme havuzuna atlayanlar vardır konuklar arasında; bazıları elbiseyleriyle, bazıları da, kendilerini bir çeşit çılgınlığa kaptırıp soyunarak atlarlar suya. Lidia da onların yaptığını yapmak ister; tramplene tırmanır, ayakkabılarını çıkarır ayaklarından, o sırada bir ses duyar.

ROBERTO: Aptallık etmeyin.

Lidia, Roberto'ya boyun eğerek aşağı iner. Yağmur altında arabasına doğru koşarlar Roberto'nun. Lidia tam arabaya girecekken durur. Sırılsıklam olmuştur.

LIDIA: Nereye götürüyorsunuz beni?
ROBERTO: Girin!

Girerler. Araba hareket eder.

Evin holü insanlarla doludur. Konuklardan çoğu iskambil oynamaktadır. Elektrikler söner; arada bir çakan şimşeklerle aydınlanır salon. Giovanni, kalabalığın arasında Valentina'yı aramaktadır. Sinirli ve sabırsızdır.

Önüne Resy geçer birdenbire.

RESY: Nereye gidiyorsunuz Pontano?

Giovanni anlamsız bir hareket yapar.

RESY: Bekleyin biraz. Niye karşı karşıya geçip konuşmuyoruz? Niye birşeyler söylemiyorsunuz bana?
GIOVANNI: Sonra. Sizi yatırır, güzel bir masal anlatırım.

RESY: Yataktayım farzedin de masalı şimdi anlatın.

GIOVANNI: Sonra anlatırım. Dünyadan elini eteğini çekmiş bir adamın hikâyesini anlatırım. Aydın bir adamın tabiî. Yıllarca dağ başında oturmuştur; kırağıyla doyurmuştur karnını. Sonra kalkıp şehre gelir bir gün. Bir bardak şarap içirirler ona, o da alkolik olur. Nasıl?

RESY: Berbat. Gerçek bir şey anlatın bana; başınızdan geçmiş bir şey...

GIOVANNI: İnanın bana, bundan daha berbat şeyler de geçti başımdan.

RESY (*düşünceli*): Keşke anlayabilseydim... Yazarların akıllarından geçen şeyleri...

GIOVANNI (*Resy'nin içtenliği birazcık olsun duygulandırmıştır onu; gülümser*): Adınız nedir sizin?

RESY: Maria Teresa. Arkadaşlarım Resy derler bana.

GIOVANNI: Resy, yalnız yazarları mı anlamak istersiniz siz?

RESY: Yok canım, başka insanları da anlamak isterim.

GIOVANNI: Desenize işiniz çetin. Sonra görüşürüz.

Valentina'yı aramaya devam ederek uzaklaşır.

Roberto'nun spor arabası ıssız, ağaçlıklı bir yolda ağır ağır gitmektedir. Arabanın içinde Lidia ile Roberto gülerek konuşmaktadırlar. Bir demiryolu geçidine gelir araba; geçit

kapalıdır; durur. Roberto ile Lidia çıkıp kocaman bir ağacın altına sığınırlar. Birbirlerine bakarlar. Tiren geçer. Geçit açılır.

Uzun bir sessizlikten sonra Roberto elini uza tarak usulca okşar Lidia'yı, gülümser. Öpmek ister onu. Son anda Lidia geri çekilir.

LIDIA: Olmaz. Affedersiniz.

Valentina ile Giovanni, oyun salonunun karanlığında karşılaşırlar. Dışarda hâlâ bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaktadır.

VALENTINA: Yuva yıkmak istemem. Mantığıyla hareket eden bir insanım ben.

GIOVANNI: Aslına bakarsanız, karım yolladı beni size.

VALENTINA: Önemi yok. Bana olan borcunuzu böyle ödeyin.

GIOVANNI (*alayla*): Valentina, her yer karanlık içinde. Şimdi nasıl bulabilirim onu?

VALENTINA (*alayla*): Tatsız bir geceydi; sizinle oynarken neşelendim biraz. O tatsızlık, o hüzün yine geliyor. Bilmiyorum neden... Bir köpeğin hüznü gibi bir şey bu..

Konuşmanın içten havasını bozmak için bir çaba gösterir Valentina.

VALENTINA: Sigaranız var mı?

GIOVANNI: Hayır, ben sadece puro içerim.

VALENTINA: Bir saniye öyleyse. Gidip bir sigara alayım.

Merdivenlere doğru yürür. Giovanni, yağmuru seyretmek için olduğu yerde kalır.
Valentina odasına girip bir uşak çağırır.

VALENTINA: Angelo!
ANGELO: Buyurun efendim.
VALENTINA: Bir mum daha getir.
ANGELO: Başüstüne efendim.

Uşak çekilir. Valentina bir sigara yakıp düşünceli düşünceli durur. Başını çevirince kapıda durmakta olan Giovanni ile yüz yüze gelir.

GIOVANNI: Öyle sanıyorum ki, birbirimize söyleyeceklerimiz daha bitmedi.
VALENTINA: Tabiî, ama... (*Sessizlik. Odanın içinde birkaç adım dolaşır, sonra eski yerinde durur.*) Aşk, bazı engeller koyuyor insanın önüne. Çevresinde bir boşluk yaratıyor.
GIOVANNI: Ama içinde değil. Romanlara bile yeniden girdi duygululuk.
VALENTINA: Şimdi anladım. Yeni bir roman yazıyorsun bu gece.
GIOVANNI: Bundan böyle tek satır yazabilecek miyim, onu bile bilmiyorum şimdi. Ne yazacağımı bilmiyor değilim, nasıl yazacağımı bilmiyorum. "Bunalım" dedikleri bu olsa gerek. Günümüzde her yazarın başına gelen bir şey bu. Ama benim içimi gizli gizli kemiriyor, bütün yaşamamı değiştiriyor.
VALENTINA: Zayıf bir insansın. Benim gibi. (*Sessizlik.*) Bunları neden anlatıyorsun bana? Belki de bir şey anlamam de-

diklerinden. Zaten ben başka şeylerden hoşlanırım... Golf, tenis, otomobiller, eğlenceler....

GIOVANNI: Yalnız bunlar mı var hayatta? (*Sessizlik.*) Başka şeyleri sevmez misin?

VALENTINA: Severim. Her şeyi.

Kalkıp ufak bir teyp alır, yere koyar. Giovanni, şaşkınlıkla izler onu.

VALENTINA (*garip, hüzünlü bir kahkahayla*): Söz ver benimle alay etmeyeceğine.

Teypi çalıştırır. Giovanni eğilip dikkatle Valentina'nın sesini dinlemeye başlar.

VALENTINA'NIN SESİ: Bugün oturma odasından bir ses duydum, televizyonda gösterilen filmin konuşmalarını: "Durdur arabayı... Biraz daha viski alır mıydınız?.. Ben senin yerinde olsaydım Jim, bunu yapmazdım." Bu cümleden sonra bir köpeğin ulumasını duydum; uzun uzun, güvenle uludu, sesi yükseldi yükseldi, sonra büyük bir hüzünle sustu. Sonra bir de uçak sesi duydum galiba. Derken sessizlik... Sevindim. Koru, seslerden yapılma bir sessizlikle örtülü. Kulağını bir ağacın gövdesine daya, yeteri kadar beklersen bir ses duyarsın. Belki içinden gelen bir sestir bu, ama ağaçtan geldiğini san, böylesi daha iyi. Sonra sessizlik, çevremdeki ses dalgalarını kıran garip gürültülerle bozuldu. Duymak isteme-

dim o gürültüleri, pencereyi kapadım; ama o gürültüler dinmedi. Çıldırıyorum sandım. Faydasız sesler duymak istemiyorum; gün boyunca o sesleri teker teker koparıp toplayayım istiyorum. İnsan seslerini de, kelimeleri de. Duymak istemediğim ne çok kelime var! İnsan onlardan kaçamıyor ki! Kendini o kelimelere bırakmak zorundasın, ölmek üzereyken nasıl denizin dalgalarına bırakacaksan kendini...

Utanarak teypi susturur.

GIOVANNI: Bir kere daha dinleyebilir miyim bunu?

VALENTINA: Sildim bile. Saçma.

GIOVANNI: Nasıl silersin?

VALENTINA: Yazdıklarımı ciddîye almıyorum da ondan. Hem annem bütün gün odama kapanıp yazı yazmamın sağlığıma zararlı olacağını söylüyor.

GIOVANNI: Bu yeteneğin harcanması büyük bir cinayet.

VALENTINA: Yetenekli değilim, sadece dikkatliyim. Başka başka şeylerdir bunlar. Yazmak zorunda kalmadan çevremi gözlemek de yetiyor bana. Geçen yıl Amerika'ya gitmiştik, Julia'yı görmeye...

GIOVANNI: Kim bu Julia?

VALENTINA: Kasırga.

Giovanni güler. Dışarıya, hafiflemiş yağmura bakarlar bir süre. Giovanni yeniden ciddileşir.

GIOVANNI: Valentina, biliyor musun ki bundan böyle belki sık sık görebileceğiz birbirimizi?

Valentina merakla Giovanni'ye bakar.

GIOVANNI: Baban, şirketinde çalışmamı istiyor.

VALENTINA (*kendi düşüncelerine dalmıştır*): Geçen yıl da bir çocuğa âşık olduğumu sanmıştım, ama... Kim bilir? Belki bende vardır bir şey. Zamanla değişirim her halde. Ne zaman biriyle... (*Uygun kelimeyi aramaktadır.*) bir bağ kursam, aşk ortadan kayboluyor.

GIOVANNI: Umutsuzluğa o zaman mı kapıldın?

VALENTINA: Yok canım! (*Sessizlik.*) Niye babamın yanında çalışmak istiyorsun? Paraya ihtiyacın yok ki.

GIOVANNI: Öyle mi dersin?

VALENTINA: Seni gençleştirecek bir kıza ihtiyacın var senin.

GIOVANNI: Bir kıza değil. Sana. (*Valentina geriler.*) Korkma.

VALENTINA: Korkmuyorum.

Öpüşmek üzeredirler; tam o sırada ışıklar yanar. Valentina kendini Giovanni'nin kollarından kurtarır.

VALENTINA: Gördün mü, boşuna uğraşıyoruz.

Giovanni ile Valentina gülerek odadan çıkıp bara inerler. Lidia ile Roberto gelirler; yağmur-

dan sırılsıklam olmuşlardır. Lidia, en ufak bir şaşkınlık belirtisi göstermeden kocasıyla Valentina'nın yanına gider. Giovanni de şaşırmamıştır. Valentina bir an durakladıktan sonra Lidia'ya yaklaşır.

VALENTINA: Gelin; odamda kurulanabilirsiniz.

Nezaketle yol göstererek yatak odasına götürür Lidia'yı. Giovanni, önce Valentina ile Lidia'ya, sonra karısıyla gelen genç adama bakar. "Pardon," diye mırıldanır Roberto.

Giovanni bara geçer.

Resy sandviç yemektedir. Giovanni arkasından yaklaşarak onu korkutur.

GIOVANNI: Ne kadar maddecisiniz! Gecenin bu saatinde sandviç yenir mi?

Resy, Giovanni'nin ne demek istediğini kavramaya çalışır.

GIOVANNI: Biliyor muydunuz ki D'Annunzio'nun kaplumbağası çok çiçek yemekten öldü? Hazımsızlıktan?

RESY: Bırakın Allah aşkınıza!

Giovanni başını sallayarak uzaklaşır.

GIOVANNI: Amma komik! Yalan söylersin, inanırlar. Doğru söylersin, inanmazlar.

Lidia ile Valentina, yatak odasına girerler. Valentina bir havlu verir Lidia'ya; ama Lidia havluyu kullanmaz.

VALENTINA: Elbisenizi çıkarsanız. Sırılsıklam olmuş.

LIDIA: Bakın Valentina. Adınız Valentina'ydı, değil mi? Bana yardım etmek için çevremde dört dönmeyin öyle. Aklınızdan ne geçiyorsa açık açık söyleyin. Benim duygularımı düşünmeyin. Zaten düşünecek bir insana benzemiyorsunuz ya...

Biraz arandıktan sonra bir saç kurutma makinesi bulur Valentina; Lidia'ya uzatır.

VALENTINA: Aslına bakarsanız, aklımdan bir şey geçtiği yok. Nasıl isterseniz öyle yapın. Kurulanmak isterseniz, ne âlâ. Yok istemezseniz kurulanmayın. Merak etmeyin, kurulanmadınız diye ısırmam sizi.

Merakla Valentina'ya bakar Lidia, sonra güler. Valentina da güler. Lidia saçlarını kurulamaya başlar.

Evin bir başka odasında, Giovanni bazı konuklarla oturmaktadır. Odadakiler arasında Berenice'in sözünü ettiği milyoner de vardır.

MİLYONER (*Giovanni'ye işaret ederek*): Yazarımız bir şey içmiyor mu?

GIOVANNI: Hayır, teşekkürler.

MİLYONER: Bir gün, ben Venedik'teyken şu Amerikalı yazarı yemeğe çağırmıştım. Neydi adı?.. Canım bilirsiniz, hep şu fil avına çıkan adam...

GIOVANNI: Hemingway.

MİLYONER: Tamam! Hemingway! Sanatçı diye ona derim ben. "Mr. Hemingway," dedim, "sizi o kadar sevdim ki, bir gün Küba'daki evinize geleceğim." Ne cevap verdi, biliyor musunuz? "Ufukta görür görmez sizi vururum, dedi.

Herkes nezaketle güler.

MİLYONER: İşinin ehli adam. Şıkır şıkır para kazanıyor. Milyonlarca dolar! Kimsenin de onun parasında gözü yok. Aydınların bile.

GIOVANNI: Aydınların nede gözü var, nede gözü yok, orasını kestirmek biraz zor galiba.

MİLYONER: Para gelsin de nasıl gelirse gelsin.

Giovanni karşılık vermeden içkisini içer. Milyoner omuzlarını silker. Bir kıyıda onların konuşmalarını dinleyen Roberto ortaya çıkıp Giovanni'ye döner.

ROBERTO: Kötü bir çağda yaşıyoruz efendim, düşünceye değer verilmeyen bir çağda. Kimse neyin değerli, neyin değersiz olduğunu söylemeye cesaret edemiyor. Demokrasiye gelince, demokrasinin anlamı da kısaca şu: İşleri oluruna bırak.

GIOVANNI: Ben de biliyorum bu sözü; saygı duyduğum bir yazarındır. Ama burada, saldırgan bir anlamda kullanıldı.

Milyoner büyük bir şaşkınlıkla Giovanni'ye bakar.

MİLYONER: Sorabilir miyim, neden?

GIOVANNI: Çünkü yazarı bir umutsuzluk duygusuyla yazmıştı bu sözü; burada ise başka bir havayla söyleniyor.

MİLYONER: Ama önemli olan, yazarın ne anlatmak istediği değil, söylediği sözdür.

Lidia ile Valentina yatak odasında oturmaktadırlar. Valentina, iki bardağa viski ile buz koyar.

VALENTINA: Olanları anlatayım mı size, yoksa anlatmayayım mı?

LIDIA: Üstünde durmayalım.

VALENTINA: Böylesi benim için de daha iyi. Zaten sıra itiraflara gelince dilim tutulur. (*Sessizlik.*) Niye yaptım bunu acaba? Aşk yüzünden değil. Birtakım kötü huylar yüzünden de değil. Sürüyle kötü huyum vardır gerçi, ama hiç biri alışkanlık haline gelmemiştir. Viskiden bile hoşlanmam.

LIDIA: Ben tam aksiyim: Kendimi rahatlatacak kötü bir huy edindim. Öyle sıcak, öyle iyi bir şey ki bu. (*İçer.*) Kaç yaşındasınız?

VALENTINA: Yirmi bir. Yirmi ikiye basacağım yakında.

Giovanni kapıda belirir; Lidia ile Valentina'ya görünmeden onların konuşmalarını dinler.

LIDIA: İnsanın, sırtında geçmiş yılların ağırlığını duyması nasıl bir şeydir, bilemezsi-

niz... boş yılların. (*Sessizlik.*) Bu gece tek istediğim şey: Ölmek. Bu dayanılmaz acı son bulur hiç olmazsa yeni bir şey başlar.

VALENTINA: Belki de bir şey başlamaz.

LIDIA. Evet, belki de.

Döner, Giovanni'yi görür. Sanki biraz önce konuşan kendisi değilmiş gibi kalkar.

LIDIA: Gidelim.

Giovanni'nin farkında olmayan Valentina başını kaldırır.

VALENTINA: Nereye? Burada otursak...

Giovanni'yi görünce susar. Lidia kocasının yanına gider; sonra Valentina'ya döner yeniden.

LIDIA: Biraz önce söylediğim gibi, hiç kıskançlık duymuyorum. Hiç. Mesele de bu ya zaten.

Valentina şaşkınlıkla onlara bakar.

VALENTINA (*üzgün, biraz alaycı*): Beni evinize çağıracaksınız, değil mi?

LIDIA: Evet, tatilden dönünce gelin. Eylülde görüşürüz.

VALENTINA: Bu yıl çok daha geç döneceğim. Çok daha geç.

Giovanni Valentina'ya yaklaşır, uzun uzun, sevgiyle kucaklar onu; Lidia da yanağından öper. Sonra kapıya giderler; dönüp Valentina'ya bakarlar.

Balkon kapısının önünde durmaktadır Valentina. Dışarda şafak sökmektedir.

VALENTINA: Beni bitirdiniz bu gece.

Giovanni ile Lidia bahçeye çıkmışlardır. Lidia durur.

LIDIA: Şöyle gitsek olmaz mı?

Arabanın bulunduğu yerin tam karşısını gösterir. Yolu izlerler; orkestranın hâlâ çalmakta olduğu dans pistinin yanına varırlar. Bir sıraya otururlar. İki kadın daha oturmaktadır sırada: Berenice ile Resy. Resy sessizce ağlamaktadır. Berenice bir göz atar ona.

RESY (*içini çekerek*): Bana bakma sen. Budalalığımdan ağlıyorum.

Lidia ile Giovanni oradan uzaklaşırlar.

GIOVANNI: Güzel bir haber vereyim mi sana? Valentina'nın babası bana iş teklif etti. İyi bir iş. Şirketinde çalışmamı istiyor.

LIDIA: Kabul edecek misin?

GIOVANNI: Etmeyeceğim galiba.

LIDIA: Niye? Senin için iyi bir fırsat bu. Hem sonra, istediklerini yapabilmek imkânını da bulursun. (*Uzun bir sessizlik.*) Hastahaneye telefon ettim bir ara. Tommaso ölmüş.

GIOVANNI (*şaşırmıştır*): Ne zaman? Niye daha önce söylemedin?

LIDIA: Aşağıda oynuyordun. (*Sessizlik*). Gerçekten iyi bir arkadaşın mıydı Tommaso?

Benim için arkadaştan da öte biriydi. Hep güçlü bir insanmışım, zekî bir insanmışım gibi davranırdı bana; oysa ne güçlüyüm ben, ne de zekiyim. Ama öyle inanırdı ki buna, sonunda ben de inanır oldum. (*Sessizlik.*) Ne günlerini verdi... Oturur, çalışmaya zorlardı beni. Onun söylediklerileriyle pek ilgilenmezdim, bazı küçük meselelerim vardı, onları düşünürdüm sadece. Ama zorlardı; öyle zorlardı ki, çıldıracağım sanırdım. Nerdeyse tiksinecek hale gelirdim ondan. Ama hiç... bir kere bile... kendinden söz açmadı. Hep benden konuştuk, hep benden, hep benden. O anlıyordu beni, ben kendim anlamıyordum. Öyle az şey biliyordum ki kendi hakkımda. Gençken budala oluyor insan... öyle kararsız, öyle tez canlı oluyorki, her şeyin bir sona varacağını düşünemiyor bile.

Bir ağacın altında kuru bir yer bulur.

LIDIA: Oysa sen... tanışır tanışmaz kendini anlatmaya başladın bana. Benim için yeni bir şeydi bu. Öylesine mutluydum, bana verdiklerinin öylesine farkındaydım ki, dünyada bundan güzel bir şey olamaz diyordum. Seni sevdiğim için belki de. *Seni* seviyordum... onu değil. Bu yüzden, bana gösterdiği ilgi tedirgin etmeye başladı beni; ama senin hoşuna gidiyordu bu. Öyle değil mi?

GIOVANNI: Evet, ama o kadar da fazla değil. Kolayca kırılabilen bir insandı

Şafak ağır ağır sökmektedir. Gün ışığı, ağaçlar arasından süzülmeye başlar. Uzaktan orkestranın sesi gelmektedir hâlâ.

LIDIA: Ölmek istiyorum, çünkü seni sevmiyorum artık. (*Sinirli sinirli kıpırdanır*). Onun için böyle çaresizim. Yaşlı olsaydım keşke; bütün yıllarımı sana adamış olsaydım. Yaşamıyor olsaydım, çünkü bundan böyle seni sevemem. Öğrenmek istiyordun: Gece klübünde sen sıkıntılı sıkıntılı otururken ben bunları düşünüyordum işte.

GIOVANNI: Ama söylediklerin doğruysa, gerçekten ölmek istiyorsan, beni hâlâ seviyorsun demektir.

LIDIA: Hayır. Yazık ki sevmiyorum.

Çimenlerin üstüne otururlar. Uzun bir sessizlikten sonra, Giovanni kendi kendine konuşuyormuş gibi mırıldanmaya başlar.

GIOVANNI: Aslında hiç bir şey verememişim sana. Ama farkında değildim bunun. Bir budala gibi harcamışım yıllarımı; hep almışım, karşılığında bir şey vermemişim, ya da çok az şey vermişim. Hâlâ öyleyim. Belki de verecek çok şeyim olmadığındandır bu. Anlatmak istediğin buysa, haklısın.

Lidia da aynı hava içinde konuşur:

LIDIA: Öğleden akşama kadar yatağımda yatar, kitap okurdum. Tommaso gelince yatakta bulurdu beni; istese kollarına alabilirdi... Karşı koymazdım. Ama karşımda oturup okuduklarımı dinlemek de yeterdi ona. Bütün o saçma sapan kitaplar... Günde iki yüz sayfa. O kadar hızlı okurdum ki.

Giovanni büyük bir sevgiyle bakar Lidia'ya.

GIOVANNI: Bencillik etmişim. Garip, ama bugün anlıyorum: Başkalarına verdikleri hep geri geliyor insanın.

LIDIA (*orkestraya doğru işaret ederek*): Şu adamlar ne sanıyorlar acaba? Çaldıkları parçayla bugünü daha güzel bir gün yapacaklarını mı?

GIOVANNI: N'olursun Lidia, bu konuyu bırakalım artık. Gerçekçi olalım. Seni seviyorum. Seni sevdiğime eminim. Daha ne diyebilirim başka? Kalk eve gidelim.

Lidia, çantasından çıkardığı bir kâğıdı okumaya başlar.

LIDIA: "Bu sabah uyandığımda sen hâlâ uyuyordun. Ağır ağır uyandım. O usul soluğunu dinledim; yüzüne düşmüş saçlarının arasından görünen gözlerine bak tım... bütün duygularım ayaklandı. Ağlamak, seni de uyandırmak istedim, çünkü öyle derin uyuyordun ki cansız gibiydin. Kollarınla boynun nasıl titrek, nasıl ılık, nasıl nemli görünüyordu gölgelerin

içinde... Dudaklarımı o kollarına, o boynuna bastırmak, bastırmak istedim. Ama uykunu bozmak, seni kollarımda yeniden uyanık bulmak düşüncesi engel oldu buna. Kimsenin benden alamayacağı bir şeydi bu; böyle kalsın, daha iyiydi; benim, yalnız benimdi: Senin o ölümsüz, o kalıcı yatışın."

Okudukça kendini duygularına kaptırır Lidia. Giovanni, mektupta anlatılan kimsenin kim olduğunu anlamak istercesine, Lidia'ya dikmiştir gözlerini.

LIDIA: "Duru, güzel bir görüntü vardı yüzünün ötesinde; ikimiz de, hayatımın bütün yıllarını kaplayan, gelecek yıllarını, hattâ sana raslamadan, kendimi sana raslamak için hazırladığım yıllarımı kaplayan bir başka boyutla yansımıştık o görüntüye. Yarattığı inanılmaz duygu da buydu zaten: Hep benim olmuştun, bunu ilk anlamanın duygusu. Hiç bitmeyecekti bu gece, hep sürecekti, hep yanımda olacaktın böyle... gövdeni sıcaklığıyla, düşüncelerinle, benim tutkularıma karışmış tutkularınla. O anda seni ne kadar sevdiğimi anladım, gözlerim yaşardı. Böyle sürüp gitmeliydi bu, yaşadığımız sürece böyle kalmalıydık... Sadece birbirimizin yanında değil, birbirimizin olduğumuzu da duyarak. Bu yaşamayı hiç kimse, hiç bir şey yıkamazdı; tek tehlike senin bana, benim sana alışmamızdı.

(Sessizlik. Lidia'nın boğazına bir şey tıkanmıştır.) Uyanmaya başladın sonra, uyanırken gülümsedin, kollarını boynuma doladın. Korkacak bir şey olmadığını anladım o anda; hep böyle kalacaktık, birbirimize zamandan daha güçlü, alışkanlıktan daha güçlü bir bağla bağlanmıştık."

Giovanni şaşkınlıkla bakmaktadır karısına.

GIOVANNI: Kim yazdı bu mektubu?

LIDIA *(o da kocasına bakar. Bir an sessizlikten sonra)*: Sen.

Lidia bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur geççeği: Artık aşk yoktur aralarında. Giovanni bu gerçeğin altında ezilir; iyice sarsılmış karısına bakar. Sertçe omuzlarından tutup kucaklamak ister Lidia'yı, zorla öper. Lidia kendini kurtarmaya çalışmaktadır.

LIDIA: Hayır! Hayır! Artık sevmiyorum seni, artık sevmiyorum seni!

GIOVANNI: Sus. Sus.

LIDIA: Söyle... Beni sevmediğini söyle! Niye söylemiyorsun?

GIOVANNI *(usulca)*: Hayır, söylemeyeceğim.

Gözlerini kapar Lidia, kendini kocasının kollarına bırakır. Eski günlerden bildiği, ama bundan böyle hiç tatmayacağı cinsel bir tutkuya kaptırır kendini.

Orkestra, bu yeni günün hüzünlü şafağına uygun bir parça çalmaya başlar.

S O N

BİLGİ YAYINLARI SİNEMA DİZİSİNDE ÇIKAN KİTAPLAR

1. Ingmar Bergman YABAN ÇİLEKLERİ
Türkçesi Tezer Sümer
2. Orson Welles YURTTAŞ KANE
Türkçesi Nijat Özön
3. Pudovkin SİNEMANIN TEMEL İLKELERİ
Türkçesi Nijat Özön
4. Ingmar Bergman YEDİNCİ MÜHÜR
Türkçesi A. Turan Oflazoğlu

Antonioni GECE
Türkçesi Ülkü Tamer

«Gece», çağdaş sinemanın en büyük ustalarından Antonioni'nin «Serüven» ve «Batan güneş» le birlikte meydana getirdiği üçlünün ikinci filmidir. Doğan, gelişen ve kopma noktasına varan bir aşkın öyküsü olan «Serüven» in son görüntülerinde, bu aşkı tazeleme çabaları anlatılıyordu. «Gece» de bu çabanın boşluğu anlatılır: Alışkanlık, bıkkınlık, duyguların geçiciliği, unutuş, insanlar arasındaki ulaşımsızlık... bu aşkın can çekiştiği «en uzun gece» ye varır. Para gücüne, lükse, ikiyüzlülüğe, modası geçmiş ahlâk kurallarına bağlı toplum bu can çekişmeyi hızlandırır, kolaylaştırır. Antonioni «Gece» de bir kez daha, çağdaş batı toplumundaki kadın - erkek ilişkilerini, çiftin yalnızlık, bunalım, mutsuzluğu temalarını büyük bir incelik, ustalık ve olgunlukla işliyor.

- «Gece» 1961 Berlin Filim Festivalinde Altın Ayı (Büyük Ödül) kazanmıştır.
- Aynı festivalde Uluslararası Sinema Basını (FIPRESCI) Ödülü almıştır.

4 LİRA